

ТРАГЕДЫЯ
ВЁСКІ
КАБЫЛЕВА

8-9

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

ЯК АДСВЯТКУЮЦЬ
ЮБІЛЕЙ
КОЛАСА

12-13

1 ЛІСТАПАДА 2022 г. АЎТОРАК № 214 (29836)

КОРАТКА

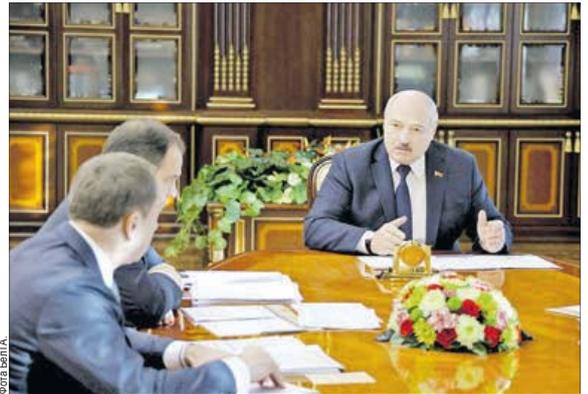
- Вочны тур міжнароднага фестывалю-конкурсу «Творчасць без межай» стартваў у Мінску.
- Мінсвуязі выпусціць у абарачэнне канверт з маркай да 30-годдзя дыпламатычных адносін Беларусі і Малдовы.
- Шэдэўры сусветнай музыкі ў выкананні фартэп'янага дуэта прагучаць у Белдзяржфілармоніі 5 лістапада.
- Забарона на лоўлю сома і чудскага сіга ўведзена ў Беларусі з 1 лістапада.
- Больш чым 60 % месцаў у санаторыях Беларусі ўжо забраніравана на навагоднія святы.

«У цэлым эканоміка па асобных напрамках паказвае добры вынік»

Рабочы тыдзень у Палацы Незалежнасці пачаўся з абмеркавання надзённых пытанняў. Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў з дакладам прэм'ер-міністра Рамана Галоўчанку. Разам з ім на даклад да кіраўніка дзяржавы былі запрошаны першы намеснік прэм'ер-міністра Мікалай Снапкоў, старшыня Камітэта Дзяржкантролю Васіль Герасімаў, старшыня Нацыянальнага статыстычнага камітэта Іна Мядзведзева.

і рост эканомікі ў цэлым. Я гэта гавару спецыяльна і падкрэсліваю, каб нашы людзі разумелі, што не ўсё так добра. Яны нас крытыкуюць за тое, што міністры нібыта прыхарашваюць сітуацыю, асабліва міністр эканомікі. Міністр эканомікі нічога не прыхарашвае, ён гаворыць аб эканоміцы ў цэлым. І больш за ўсё, што любіць Мікалай Генадзьевіч (Снапкоў. — «Зв.») на макраўзроўні, і гэта правільна. Больш за тое, каб выбудоўваць стратэгію, мы павінны бачыць макраўзровень і праводзіць адпаведную макразканамічную палітыку. Ды і ў тактыцы без гэтага не абыйсціся. Але гэта не значыць, што мы не бачым асобных прадпрыемстваў, малыя, сярэднія, не бачым праблемы ў буйных прадпрыемствах, яны заўсёды былі, тым больш ёсць яны і зараз ва ўмовах санкцый. Але ў цэлым эканоміка па асобных напрамках паказвае

Фота: БелТА.

добры вынік», — адзначыў ён. Аднак, па словах Прэзідэнта, удзельнікі работнай сустрэчы сабраліся не каб прыхарашваць сітуацыю. Для гэтага і запрошаны кіраўнікі

Белстата і Дзяржкантролю. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што яны валодаюць абстаноўкай, у эканоміцы ў тым ліку.

СТАР. 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Святлана ЛЮБЕЦКАЯ, старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Палаты прадстаўнікоў:

«Канстытуцыяй у нас вызначана, што кожны мае права на абарону ад незаконнага ўмяшання ў яго прыватнае жыццё, у тым ліку ад замаху на таямніцу яго карэспандэнцыі, тэлефонных і іншых паведамленняў, на яго гонар і годнасць. Дзяржава стварае ўмовы для абароны персанальных даных і бяспекі асобы і грамадства пры іх выкарыстанні. У прыватнасці, праектам Грамадзянскага кодэкса, які цяпер знаходзіцца ў Палаце прадстаўнікоў, разглядаецца пытанне ўключэння ў Палажэнне грамадзянскага заканадаўства пытанняў аховы як прыватнага жыцця, так і аховы выявы грамадзяніна. Да канца года праект закона аб змяненні Грамадзянскага кодэкса плануецца да прыняцця ў другім чытанні».

ІНТЭГРАЦЫЯ, ДАЎГІ І ЎРАДЖАЙ

Першае пытанне, якое паставіў кіраўнік дзяржавы, — што ў нас з эканомікай. «Мы канстатуем — і гэта праўда — апошнія месяцы, тыдні, паўнае добрае ажыўленне

Зварот у рэдакцыю

ПРЫКЛАД ДЛЯ ПЕРАЙМАННЯ З СІНІХ ГОР

Сучасная
дзіцячая пляцоўка
ў вёсцы —
гэта рэальна

Малая мама Настасся Лыскавец з вёскі Арэшнікі Смалявіцкага раёна разам з іншымі аднавяскоўцамі ўжо звярталася ў нашу рэдакцыю: скардзіліся на адсутнасць нармальнай дарогі («Эх, дарогі...», «Звязда» ад 30.06.2022), якая вядзе да іх новабудулёў. Падчас майго прыезду жанчына закрунула яшчэ адну праблему, характэрную для большасці вёсак. Гэта адсутнасць агульнай дзіцячай пляцоўкі.

СТАР. 5

Актуальна

ВАКЦЫНАЙ — ПА ГРЫПЕ

Ці такі страшны грип, як яго малююць? Як знізіць рызыку ім заразіцца? Каму абавязкова трэба вакцынавацца? І калі прышчэпку рабіць не трэба? Высьвятляем з урачом-эпідэміялагам, загадчыкам аддзялення імунапрафілактыкі аддзела эпідэміялогіі Мінскага абласнога цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Марынай КАЧКАН.

СТАР. 11

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

«У цэлым эканоміка па асобных напрамках паказвае добры вынік»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прэзідэнт пацікавіўся, што мы чакаем паводле вынікаў 2022 года. «Мы яшчэ не раз вернемся да гэтага пытання, але, тым не менш, што будзем мець? Задача мною была пастаўлена: мы не павінны ўпасці да ўзроўню мінулага года. Як мінімум гэты ўзровень мінулага года. Ну а перасягнуць яго таксама было б нядрэнна», — сказаў ён.

Другі напрамак — супрацоўніцтва з Расіяй. Па словах кіраўніка дзяржавы, гэта вельмі важна, паколькі Расія — наш галоўны рынак, куды беларускія вытворцы пастаўляюць сваю прадукцыю. Аляксандр Лукашэнка запытаў, як выконваецца яго дамоўленасці з прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным.

Трацье пытанне — пагадненне дзяржаўнага доўгу. «Якая сітуацыя, асабліва ў, як мы іх называем, недружалюбных краінах, якіх зараз няма. Маё даручэнне было тут адназначным, і яно павінна быць выканана: мы надейнімся плацельшчыкі, мы гатовы плаціць па сваіх даўгах, тым больш Захаду мы шмат не павінны. Але яны адмовіліся прымаць валюту з Беларусі. Ну добра, тады мы ім прапанавалі беларускі рубель, які таксама адмовіліся. Маё даручэнне было, што па даўгах трэба плаціць, але ў беларускіх рублях мы на асобныя рахункі залічваем гэтыя плаціцельшчыкі. Саспеюць для таго, каб мы з імі разлічыліся, — калі ласка. Не саспеюць — ну дык што ж», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Наступнае пытанне — рэалізацыя праектаў па лініі Ваенна-прамысловага комплексу. Прэзідэнт падкрэсліў, што ў гэтай сферы вялікія планы і некаторыя праекты ўжо пачалі рэалізоўваць. Таксама ён выказаў жаданне залучаць інфармацыю па атамнай электрастанцыі, яе рабоце.

Самым галоўным кіраўнік дзяржавы назваў заканчэнне ўборкі ўраджая. «Надвор'е ўсталявалася. Трэба неадкладна, неадкладна, Раман Аляксандравіч, скончыць уборку кукурузы на зерне», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да прэм'ер-міністра. Таксама ён звярнуў увагу на ўборку буракоў, якую патрэбна скончыць да 10 лістапада, і пад'ём зяблява.

Таксама Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на інтэграцыйныя праекты з Расійскай Федэрацыяй. Ён нагадаў, што па дамоўленасці з Уладзімірам

Пуціным, дзесьці паўтара мільярда долараў будзе выдзелена на гэтыя інтэграцыйныя праекты. «Яны Расіі выгадныя і нам. Нават больш Расіі, чым нам, таму Расія і крыдтуе іх. Як тут ідуць справы? Не выключана, а гэта дакладна, што ў найбліжэйшы час чарговы раз мы сустрэнемся з Уладзімірам Уладзіміравічам Пуціным і ўжо канчаткова падвядзём вынікі гэтага года і як мінімум сплануем на ўзроўні прэзідэнтаў нашы задачы на наступны год», — расказаў беларускі лідар.

«НЕ КРЫЎДЗІМ НИКОГА, АЛЕ ПРАЦАВАЦЬ ПАВІННЫ ПРАЗРЫСТА»

Яшчэ адно важнае пытанне, на якое засяродзіўся Прэзідэнт, — цэны. Ён акцэнтаваў, што патрабаванне па рэгуляванні цэн і выпрацоўцы сістэмы цэнаўтварэння — не проста імгненнае даручэнне або яго асабістае жаданне. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што калі нешта пастанова ўрада не прадугледжана, нешта ўпусцілі, то трэба гэта карэктываваць і дадаваць. «Я апошні час гляджу — у нас так званы бізнес прасеў. Пачынаюцца цікавіцца, які бізнес — іпэшні, якія заўсёды нам праблемы падкідалі. Арыентаваць усю краіну на пажаданні такога бізнесу — гэта ўжо занадта. Але і ў крыўдзіць не трэба. Калі яны возяць нейкі тавар, прадаюць, значыць, яны запатрабаваныя», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён нагадаў, што ў свой час даваў даручэнне, у тым ліку і Мікалаю Снапкову, выпрацаваць падыходы да пытанняў работы гэтай катэгорыі прадпрыемстваў.

«Тады дамовіліся, што трэба дапамагчы індывідуальным прадпрыемствам, якія займаюцца падобным гандлем, стварыць новыя пастаўкі прадукцыі ў Беларусь, прама ў Беларусь, каб яны не ездзілі па закупках Расіі, Турцыі ці Кітая, дзе ўцохваюць гэты тавар без накладных, па незразумела якіх цэнах, ды і сертыфікаты не заўсёды нармальныя», — сказаў Прэзідэнт. Ён парэкамендаваў Мікалаю Снапкову вярнуцца да тых даручэнняў. «І не дай бог, яны нявыкананыя. Не трэба ні ад каго адліхвацца. Не трэба іх крыўдзіць. Ім трэба даць магчымасць працаваць, працаваць празрыста. Настаў са працаваць празрыста і не перашкаджаць лёгкай прамысло-

васці. Таму што яны прывозяць тавар часам незразумела які, за басцэннак яго ўцохваюць нашым людзям, а свая лёгкая прамысловасць увесь час падае. Таму не крыўдзім нікога, але працаваць павінны празрыста, і цэны павінны быць падкантрольнымі, паводле пастаноў урада», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Ён расказаў, што пасля 7 лістапада абдудзёцца нарада менавіта па гэтым пытанні.

«Асабліва хачу падкрэсліць — тыя, хто сёння выступае дзяржава патрабаванні незразумела якія, незаконныя і не хоча працаваць па правілах, якія намі ўстаноўлены, павінны за гэта адказаваць. Вы ўзялі нейкую «кропку», вы ўзялі нейкую крэм — ідзіце праціраць. «Мы кінем, сыдзем» — добра, але з пэўнымі наступствамі. Я аб гэтым папярэджваю. Ідзіце. Мы нікога не трымаем. Але наступствы будуць вельмі сур'ёзныя. Старшыня Дзяржкантролю потым раскажа, колькі тыя, хто гандлюе на «кропках», маюць кватэр на месцы ў якім-небудзь раённым цэнтры і ў Мінску, колькі яны купілі кватэр. Мы на ўсю ўласнасць паглядзім, калі яны не будуць працаваць паводле правілаў. Мы не жадаем, каб яны працавалі ва ўрон, гэта нельга дапусціць. Не трэба, каб мы ўсталёўвалі цэны, гэта яны няхай усталёўваюць цэны. Але паводле правілаў, якія вызначае дзяржава. Гэта прынцыпова», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«АБ ЁМ ЭКСПАРТУ РАСЦЕ»

Прэм'ер-міністр Раман Галоўчанка далажыў па асноўных выніках дзевяці месяцаў 2022 года, аб становішчы ў праблемных сектарах, тэндэнцыях, выкананні даручэнняў кіраўніка дзяржавы.

«Мы памятаем, што з сакавіка месяца пад рэальную пагрозу было пастаўлена практычна 50 працэнтаў беларускага экспарту, не гаворачы ўжо аб спадарожных цяжкасцях з перавозкамі, разлікамі і гэтак далей. Да чаго прыйшлі? З ліпеня зніжэнне ВУП спынена, за верасень ВУП дадаў 0,2 працэнта. За кастрычнік чакецца яшчэ 0,3 працэнта. Такім чынам, па кастрычніку выйдзем на 95,6 працэнта. Аб'ём экспарту ў нас расце ў красавіку, а ў жніўні перавышаны ўзровень 2021 года ў грошах», — расказаў кіраўнік урада.

Валерыя СЦЯЦКО.

У тэму

СИТУАЦЫЯ ПАД КАНТРОЛЕМ, НЕДЗЕ НАВАТ АПТЫМІСТЫЧНАЯ

Некаторыя падрабязнасці свайго даклада прэм'ер-міністр Раман Галоўчанка расказаў і журналістам. Па яго словах, мэта даклада — актуалізаваць інфармацыю па сітуацыі, якая зараз складваецца ў эканоміцы. Вядома, урад рэгулярна інфармуе кіраўніка дзяржавы па ўсіх аспектах функцыянавання нацыянальнай эканомікі. Але важна было даць менавіта комплексную карціну, магчыма, без дэталізацыі, абазначыць траекторыю нашага далейшага руху. «Задача не здымаецца, і яна выконваецца. Валавы ўнутраны прадукт краіны прырастае. Рост, можа быць, будзе не вельмі бурны, але затое стабільна ўпэўнены. Калі нешта трэба прымаць да ўвагі высокую базу мінулага года, бо заўсёды гэта ў параўнанні адбываецца. Таму цяжка арыентавацца на высокі тэмп мінулага года. Я Прэзідэнту акрэсліў сітуацыю ў нашых асноўных сектарах, што дзе адбываецца. Сітуацыя пад кантролем, недзе нават аптымістычная. Напрыклад, урад вельмі ўсцешвае сітуацыя па экспарце. Гэта было адно з галоўных апасенняў у перыяд, калі мы сутыкнуліся з санкцыямі. Тады наша аналітычная праца дастаткова сур'ёзныя праблемы малывала. Але, тым не менш, сітуацыя можна сказаць, што праблем з беларускім экспартам няма. Больш за тое, лічыць нас усцешваюць. Асабліва радуе сальда знешняга гандлю, якое зараз мы маем 3,5 мільярда чыстага плюса. Думаю, што ў наступным месяцы дойдзем да чатырох. У плацельным балансе краіны гэта чысты прыток валюты, які не цісне на курс, не цісне на золатавалютныя рэзервы, не цісне на фінансавую стабільнасць — такі чысты заробак», — расказаў Раман Галоўчанка.

Па яго словах, Прэзідэнт цікавіў паказчыкі не столькі аб'ёмныя, колькі паказчыкі эфектыўнасці, якія заўсёды ацэньваюцца ў фінансавым выніку працы. Калі казаць аб фінансавым выніку, то таксама нядрэнныя вынікі — сукупная рэнтабельнасць па эканоміцы складае каля 10 %. Прэм'ер-міністр заўважыў, што гэта нядрэнная лічба.

«Расце чысты прыбытак эканомікі, чысты прыбытак прадпрыемстваў, які ўжо сёння на 10 % вышэйшы, чым паказчыкі мінулага пасляхвавага для нас года. Беларускі рубель стабільны і нават умацаваўся да валют, якія свабодна канвертуюцца. Аднавадна, гэта не нейкі эффект пераносу ці эффект бухгалтарскі — гэта рэальна заробленыя сродкі. Зніжаецца пазыковая нагрузка на прадпрыемствы, гэта значыць, патуку сродкаў прадпрыемстваў дастаткова для таго, каб паскоранымі тэмпамі гасіць сваю запазычанасць па крэдытах», — адзначыў прэм'ер-міністр.

Расказаў Раман Галоўчанка і аб праблемах, якія непакояць урад. Першая з іх — гэта інфляцыя — тое, з чым сутыкаюцца сёння ўсе краіны, у тым ліку і Беларусь. Кіраўнік урада звярнуў увагу, што вялікі рэзананс выклікалі прынятыя ўрадам меры па даручэнні Прэзідэнта. «Тым не менш сітуацыя стабільная і спакойная ў гэтай сферы. За 25 дзён кастрычніка мы ўбачылі ўжо зніжэнне індекса спажывецкіх цэн адразу на адзін працэнт. Я думаю, што гэты паказчык будзе ўзрастаць, чым далей мы будзем жыць па новых правілах. Трымаць інфляцыю пад кантролем, я думаю, атрымаецца нядрэнна. Непакояць таксама і знешняя дэбіторская запазычанасць, якая мае тэндэнцыю да росту. Але мы разумеем, што ёсць як бы нармальна дэбіторская знешняя запазычанасць — гэта авансы, якія былі пералічаны пастаўшчыкам, гэта адтэрміноўкі плаціцель, якія пакуль не наступілі. Але ёсць і пратэрмінаваная запазычанасць, якая таксама мае тэндэнцыю да росту. У вялікай ступені яна звязана з тым, што, як кажуць, грошы ходзяць не так хутка і проста, як нам хацелася б. Гэта праблема ў эканоміцы знаходзіцца пад кантролем, і яна не носіць прыгнэцальнага або дэстабілізацыйнага ўздзеяння на работу», — расказаў прэм'ер-міністр.

Журналісты звярнулі ўвагу і на новую сістэму цэнаўтварэння. Раман Галоўчанка падкрэсліў, што сістэма не вельмі простая і таму спатрэбіўся час, каб паглыбіцца ў тое, як гэта будзе працаваць зараз. «У ягошы, мусяць, на першым этапе было пэўнае хваляванне. Гэта нармальнае эмацыянальнае рэакцыя. Мы кожны дзень збіраем інфармацыю з месцаў. Мы бачым, што буйныя суб'екты вытворчасці і гандлю ўжо поўнасцю адаптаваліся пад новыя правілы і спакойна па іх працуюць. Больш дробны сегмент павольней уваходзіць у гэтую сітуацыю. Гэта новае, такога ніколі не было, і цяжка з гэтым змірыцца. Я яшчэ раз нагадаю, што рэальны сектар эканомікі жыве з рэнтабельнасцю 7—10 працэнтаў і лічыць гэта нармальным, 15 працэнтаў лічыць за шчасце, як гаворыцца. Я думаю, што прадпрыемствы, вытворцы і гандаль будуць узмацнена працаваць над выдаткамі. Гэта вельмі важны складнік фарміравання сабекоштў і, адпаведна, цаны. Я перакананы, што мы гэты шлях пройдзем хутка і ўпэўнена. Крок гэты, з аднаго боку, вымушаны, а з іншага — правільны. Таму не бачу тут нейкіх праблем», — адзначыў ён.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Washington Post: Байдэн павінен аднавіць перагаворы з РФ

Пасля прамовы расійскага лідара Уладзіміра Пуціна, якая прагучала на пасяджэнні дыскусійнага клуба «Валдай», амерыканская газета Washington Post апублікавала артыкул аглядальніка Дэвіда Ігнацуса, у якім гучыць заклік да Белага дома пачаць перагаворы з Расіяй. Аб гэтым паведамляюць РІА «Навіны». У прыватнасці, журналіст напісаў, што Злучаным Штатам трэба прыслухацца да Пуціна і пачаць перагаворы з Расіяй. Аглядальнік таксама адзначае, што відавочна неабходнасць значных дыпламатычных кантактаў паміж краінамі, намагаючы павінны быць сканцэнтраваны на недапушчэнні катастрофічнага сцэнарыя.

Эксперт Washington Post заклікаў амерыканскія ўлады сур'ёзна паставіцца да нядаўняга пасланнага расійскага лідара і даць адказ на яго. Паводле меркавання журналіста, прэзідэнт ЗША Джо Байдэн варта паказаць, што Злучаныя Штаты «не імкнучыся да знішчэння РФ і жадаюць пазбегнуць прамога ваеннага канфлікту».

Раней, 27 кастрычніка, у час выступлення на пасяджэнні клуба Уладзімір Пуцін падкрэсліў, што РФ не лічыла і не

лічыць сябе ворагам Захаду, аднак той хоча зрабіць з яе інструмент для дасягнення сваіх геапалітычных мэт. Паводле яго слоў, РФ не згодна выконваць такую ролю, як і многія іншыя дзяржавы.

На выбарах прэзідэнта Бразіліі перамог Лула да Сілва

Луіс Інасіу Лула да Сілва стаў новым прэзідэнтам Бразіліі з 50,9 працэнта галасоў. Аб гэтым паведамляюць РІА «Навіны».

Лула да Сілва ўжо быў на пасадзе кіраўніка дзяржавы і пер трэці раз зойме гэту пасаду. Так, у 2003 годзе ён упершыню перамог на прэзідэнцкіх выбарах найбуйнейшай паўднёваамерыканскай дзяржавы.

Паводле даных Вярхоўнага выбарчага суда, у другім туры выбараў палітык набраў 50,9 працэнта галасоў, тым самым абганяўшы дзюэчага прэзідэнта Жаіра Болсанару, які набраў 49,1 працэнта. У галасаванні за новага прэзідэнта прынялі ўдзел 118,55 млн выбаршчыкаў.

Луіс Інасіу Лула да Сілва — адзін з заснавальнікаў і лідараў бразільскай партыі працоўных. Ён узначаліў Бразілію на перыяд 2023—2027 гадоў.

Bild: больш за палову немцаў лічаць, што канцлер ФРГ Шольц не спраўляецца з абавязкамі

Паводле даследавання сацыялагічнай кампаніі Insa, больш за палову жыхароў Германіі лічаць, што канцлер Олаф Шольц не спраўляецца са сваімі абавязкамі. Вынікі даследавання прыводзіць газета Bild.

Паводлепытання Insa, 24 % грамадзян Федэратыўнай Рэспублікі мяркуюць, што Шольц «цалкам не спраўляецца з актуальнымі выклікамі». Яшчэ 31 % рэспандэнтаў упэўнены, што канцлер «хутэй не спраўляецца» з абавязкамі кіраўніка ўрада. І толькі 37 % жыхароў ФРГ лічаць, што ў Шольца «усё атрымаецца».

Па інфармацыі газеты, калі б выбары канцлера праводзіліся зараз, то за Шольца прагаласавала б 27 % рэспандэнтаў, пры ўмове, што ў іх была б магчымасць прамога галасавання. 15 % грамадзян аддалі б голас за старшыню найбуйнейшай апазіцыйнай партыі Германіі Хрысціянска-дэмакратычнага саюза Фрыдрых Мерца. 49 % рэспандэнтаў не выбралі б ніводнага з іх.

Заканадаўчыя навацыі

ВАЖНЫ ЭТАП ДЗЯРЖАВЫ

3 24 кастрычніка да 2 лістапада ўключна на Прававым форуме Беларусі праводзіцца грамадскае абмеркаванне праекта Закона «Аб Усебеларускім народным сходзе». Згодна з законам праектам, Усебеларускі народны сход з'яўляецца найвышэйшым прадстаўнічым органам народа ўладдзя Рэспублікі Беларусь, які вызначае стратэгічныя напрамкі развіцця грамадства і дзяржавы, што забяспечвае непахіснасць канстытуцыйнага ладу, пераемнасць пакаленняў і грамадзянскую згоду.

Зараз па ўсёй краіне праходзіць абмеркаванне праекта ў працоўных калектывах, на Віцебшчыне да гэтай работы актыўна падключыліся прафсаюзы. Напярэдадні Дня аўтамабіліста і дарожніка старшыня Віцебскай абласной арганізацыі Беларускага прафсаюза работнікаў транспарту і камунікацый Алена Гарнак сустрэлася з калектывам ААТ «Віцебскабланта-транс». Алена Дзмітрыева на расказала пра гістарычныя карані Усебеларускага народнага сходу, прынцыпы яго фарміравання, паўнамоцтвы і функцыі органа народаўладдзя. Размова атрымалася цікавай і змястоўнай. Працаўнікі прадпрыемства разумеюць усю важнасць законапраекта, таму актыўна ўключыліся ў абмеркаванне: абмянявалі думкамі, выказвалі свае прапановы і задавалі пытанні.

— У нашай краіне склалася практыка публічнага абмеркавання найважнейшых заканадаўчых актаў, ініцыятыў, якія закранаюць розныя аспекты жыцця краіны. Вопыт абмеркавання праекта змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю ў пачат-

ку гэтага года, работа дыялогавых пляцовак, круглых столаў у папярэдні перыяд паказалі, што такія формы работы запатрабаваны і выклікаюць жывы водгук. Члены працоўных калектываў, проста грамадзяне Беларусі адчуваюць дачыненне да прыняцця рашэнняў, якія вызначаюць напрамкі далейшага развіцця нашай краіны. Такім чынам, інстытут грамадскага абмеркавання новаўвядзенняў сам па сабе з'яўляецца прыкладам прамой дэмакратыі, — падвяла вынікі сустрэчы Алена Гарнак.

З маладымі спецыялістамі Віцебскага раёна, якія толькі пачынаюць свой працоўны шлях у паўночным рэгіёне, — а іх сёлета 108 чалавек, — сустрэліся член Савета Рэспублікі, старшыня Віцебскага абласнога аб'яднання прафсаюзаў Юрый Дзяржач і старшыня Віцебскай абласной арганізацыі Беларускага прафсаюза работнікаў дзяржўстаноў Алена Няфёдава.

«Зараз наступіў момант, калі мы з вамі становімся адказнымі за фарміраванне прававога поля, у межах якога будзем жыць і развівацца. УНС павінен забяспечыць стратэгію развіцця нашага грамадства для таго, каб кожны з нас быў упэўнены ў сваёй будучыні, каб склалася разуменне, што праца і стварэнне матэрыяльных даброт — носьбіт нашага дабрабыту», — адзначыў Юрый Мікалаевіч.

Спیکер падкрэсліў, што ў склад народнага сходу акрамя Прэзідэнта, прадстаўнікоў заканадаўчай, выканаўчай, судовай улады і дэпутатаў нездарма ўваходзяць прадстаўнікі грамадзянскай супольнасці — каля 400 чалавек. Сярод іх павінны быць і маладыя людзі з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй, найлепшыя ў сваіх калектывах. Малады чалавек

становіцца дарослым, калі ў сваёй свядомасці можа несці сацыяльную адказнасць за сябе, блізкіх, прадпрыемства, працоўную сферу і ўвогуле за краіну і народ. Гэтыя людзі павінны быць прадстаўлены на Усебеларускім народным сходзе, як і выдатныя члены працоўных калектываў, які і ветэраны, якія сваімі дасягненнямі заслужылі грамадскі аўтарытэт, які і жаня адказная палова чалавецтва — мамы чыны. І калі гэта грамадства будзе прадстаўлена разам з тымі, хто ў бягучы момант можа прымаць рашэнні, тады стратэгія развіцця і адзінства дзяржавы, агульныя погляды на будучыню ўмацоўць нашу дэмакратычную мадэль.

Алена Няфёдава падкрэсліла адказнасць кожнага грамадзяніна за будучыню краіны. Для рэалізацыі прафесійнага, творчага патэнцыялу маладых спецыялістаў у Беларусі створаны ўсе ўмовы, неабходна ў поўнай меры іх выкарыстаць. «Кожны з вас сёння датычны да важнага этапу ў развіцці дзяржавы, мы павінны несці адказнасць за свой выбар. Вам даюць пляцоўку для зносін, абмеркавання жыццёва важных агульных пытанняў, дзе руку дапамогі працягнуць аўтарытэтыныя калегі», — заключыла Алена Васільеўна.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота аўтара.

Вакацыі

Чым заняць дзіця?

Спецыялісты — пра вольны час з карысцю і задавальненнем на асенніх канікулах

Вакацыі ў школьнікаў пачаліся з нядзелі, 30 кастрычніка, і працягнуцца дзевяць дзён. Арганізацыя для работ паўнаценныя актыўныя адпачынак у гэты час — задача не толькі бацькоў, але і педагогаў, выхавальцаў, розных устаноў адукацыі, культуры, фізкультуры і спорту, лагераў дзённага і кругласутачнага знаходжання. У лагерах, дарчы, мяркуецца аздаравіць каля 62 тысяч школьнікаў, з іх паўтысячы дзяцей — у лагерах з кругласутачным знаходжаннем. Датацыі дзяржавы для змянення кошту пуцёўкі складуць 98 рублёў.

Усе дзеці, якія жадаюць і маюць патрэбу, ахоплены аздараўленнем у восеньскіх лагерах. Найбольшую цікавасць да такога адпачынку праявілі школьнікі Віцебскай вобласці, дзе аздараўленне пройдзе каля 11 тысяч вучняў. У Брэсцкай, Гомельскай, Мінскай абласцях і Мінску гэтыя лічбы складаюць больш за 9 тысяч. У Гродзенскай і Магілёўскай абласцях сёлётай вясенню напярэць здароўе 6,1 тысячы і 7,5 тысячы школьнікаў.

Для аздараўлення дзяцей са сродкаў рэспубліканскага бюджэту выдаткавана больш за 1 мільён 750 тысяч рублёў, пры гэтым памер сродкаў на патанненне кошту пуцёвак у аздараўленчыя лагера з дзённым знаходжаннем на адзін дзень на кожнае дзіця складае 4 рублі 55 капеек, а ў лагера з кругласутачным знаходжаннем — 98 рублёў на кожную пуцёўку, паведаміў дырэктар Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні Генадзь БАЛБАТОВСкі.

Работа лагераў арганізавана ў адпаведнасці з метадычнымі рэкамендацыямі па прафілактыцы ўзнікнення і распаўсюджвання COVID-19. У аздараўленчых лагерах арганізаваны заняткі па інтарэсах, а таксама рэалізуюцца аздараўленча-адукацыйныя праграмы, накіраваныя на пэрыядычнае, маральнае выхаванне, фарміраванне навыкаў здаровага ладу жыцця, развіццё дзелаў і камунікатыўных якасцяў у дзяцей.

Для тых, хто на канікулах застаўся дома, арганізаваны мерапрыемствы, прысвечаныя Году гістарычнай памяці, увекавечанню подзвігу беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне і ахове помнікаў гісторыі, прыроды і культуры, шэраг экскурсійных мерапрыемстваў, шэфства над ветэранамі, фізкультурна-масавыя мерапрыемствы.

— Уся выхавальчая работа накіравана на стварэнне ўмоў для зняцця эмацыянальнага і разумовага напружання, — адзначыла начальнік упраўлення сацыяльнай і выхавальчай работы Акадэміі паслядыпломнай адукацыі Алена МІХАЛЕВІЧ.

У Мінску больш за 11,5 тысячы дзяцей адпачне ў аздараўленчых лагерах. Падчас восеньскіх канікулаў школьнікаў з Мінска прымаюць чатыры загарадныя лагера.

— Упершыню сёлета такую праграму для дзяцей арганізуе наш загарадны лагер «Эмена», а разам з ім яшчэ працуюць «Гарызонт», лагер Белпошты «Дружба» і, вядома ж, лагер БНТУ «Палітэхнік». Арганізатары распрацавалі цікавыя профільныя праграмы, узгаднілі іх з нашымі ўстановамі дадатковай адукацыі, — распавяла начальнік аддзела выхавальчай і ідэалагічнай работы камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Ганна РЫСЯВЕЦ. — І вэктар гэтай профільнай накіраванасці настолькі разнастайны, што кожны з работ не толькі знойдзе заняткаў даспадобы, але зможа актыўна і з карысцю правесці час у загарадных аздараўленчых лагерах.

Гатовыя ў дні школьных канікулаў прыняць дзяцей і музеі. Толькі ў сталічных школах іх дзейнічае 114, з якіх 14 маюць званне народных. Увогуле ж большасць сталічных музеяў удзельнічае ў сумесным з Міністэрствам культуры праекце, калі ў асобны дзень кожнага тыдня яны прымаюць школьнікаў бясплатна. Яе правіла, гэта мусяць быць арганізаваная група па напярэдням запісе.

Ёсць магчымасць у школьнікаў наведаць і тэатры. Якраз у гэты час стартуе праект Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага «Майстры мастацтваў — дзецям». Непаўналетнія бясплатна ўбачаць некаторыя спектаклі. А сталічны кінатэатр «Піянер» падчас канікулаў арганізуе мэтавыя кінапаказы і правядзе акцыю «З любоўю ў сэрцы да Беларусі». Нацыянальная бібліятэка Беларусі чакае юных мінчан 1-2 лістапада на тэматычных праграмах. Такія ж будуць арганізаваны і ў кожным раёне сталіцы на базе устаноў дадатковай адукацыі, а іх у Мінску 22.

Падчас вакацый старшыня школьнікі змогуць выбраць будучую прафесію: каледжы і ліцэі праводзяць у рамках праекта «Прафесійны навігатар» прафэсійна-адукацыйныя сустрэчы, а ВНУ — дні адчыненых дзвярэй.

Усім ахвотным можна заняцца і прамысловым турызмам: пабываць на прадпрыемствах і заводах Мінска з экскурсіямі.

Падлеткі, з якімі праводзіцца індывідуальная прафілактычная работа, наведваюць на канікулах маладзёжную антынаркатычную пляцоўку. Яна адкрылася нядаўна ў Адукацыйным цэнтры бяспекі жыццядзейнасці МНС.

Алена КРАВЕЦ.

ПРОСТЫЯ ЛЮДЗІ ЗМОГУЦЬ ТРАПІЦЬ У СКЛАД УНС

Наталля ЖУК узначалвае тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Уздзенскага раёна. Акрамя таго, Наталля Аляксандраўна з'яўляецца старшынёй раённай арганізацыі грамадскага аб'яднання «Беларускі саюз жанчын».

— Я задаволеная, што згодна з дапаўненнямі і змяненнямі, унесенымі ў Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь па выніках Рэспубліканскага рэферэндуму, Усебеларускі сход стаў Канстытуцыйным органам і будзе мець юрыдычную сілу, — гаворыць яна. — Мяне, як кіраўніцка грамадскай арганізацыі, радуе тое, што дэлегатамі Сходу могуць быць прадстаўнікі грамадскасці, мясцо-

вых Саветаў дэпутатаў, простыя людзі, якія добра ведаюць клопаты сваіх суайчыннікаў і робяць усё, каб у нашай краіне былі мір, лад, згода, стабільнасць. Мне, як старшыні грамадскай арганізацыі, хочацца, каб кожны грамадзянін Уздзеншчыны прыняў удзел у абмеркаванні законапраекта. У набліжэйшы час мы арганізуем дыялогавую пляцоўку актыўна жанокага руху, дзе яны змогуць выказаць прапановы, а магчыма, і заўвагі, якія накіруем на правы форум.

Тацяна ЛАЗОВСКАЯ.

Надвор'е

Лістапад пачнецца з халодных туманаў і дажджоў

Калі апошні тыдзень кастрычніка быў для нас анамальна цёплым, пачатак наступнага месяца чакаецца нават дзесьці суровым. Ужо на гэтым тыдні тэртэрыя нашай краіны будзе адчуваць як уплыў досяць халодных паветраных мас ва ўсходніх рэгіёнах, так і адносна цяпла па захадзе краіны, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыёактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

У першы дзень апошняга месяца восені павялічыцца і ўшчыльніцца воблачнасць. З акваторыі Балтыйскага мора чакаецца перамяшчэнне малаактыўнага атмасфернага фронту. У асобных раёнах праойдуць невялікія дажджы. Месцамі на Брэсцкай і Гродзенскай

абласцях па большай частцы тэртэрыі будзе згушчацца туман. Як адзначылі ў Белгідрамеце, бачнасць у тумане можа пагарацца да 500 метраў і менш. Максімальная тэмпература паветра будзе вагацца ад плюс 5 градусаў па паўночным усходзе да плюс 14 градусаў па паўднёвым захадзе краіны.

А ў сярэдзі месцамі па краіне праойдуць невялікія кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раіцай у асобных раёнах згушчыцца туман. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 1—8 градусаў, а па крайнім усходзе — каля 0. Днём паветра прагрэецца да 7—14 градусаў.

Дастаткова мокра будзе і ў чацвер. Дажджы праойдуць у большасці раёнаў краіны. Уначы і раніцай у асобных раёнах згушчыцца туман. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 1—8 градусаў, а па крайнім усходзе пры праясненнях ад 0 да плюс 2. Уздзень сплук тэрмометра паднімецца да 12 градусаў вышэй за нуль.

У пятніцу, пры павышаным фоне атмасфернага ціску, будзе без істотных апдакаў. Толькі ў асобных раёнах на усходзе, дзе яшчэ захавецца уплыў фронтальнага раздзелу, праойдуць невялікія кароткачасовыя дажджы. Месцамі па краіне будзе згушчацца туман. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад 0 да плюс 6 градусаў, а ўдзень — ад 5 да 12 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у выхадныя ў Беларусі захавецца няўстойлівы характар надвор'я. У суботу ноччу ў асобных раёнах па захадзе, удзень пераважна па заходняй палове краіны чакаюцца дажджы. Месцамі будзе туман. Ноччу тэмпература паветра будзе вагацца ад 0 градусаў па паўночным усходзе да плюс 8 градусаў па захадзе. Днём паветра прагрэецца да 5—12 градусаў са значам плус.

Сяргей КУРКАЧ.

Агульны дом — Беларусь

ЦЯПЕР ЯШЧЭ І З ПАШПАРТАМ!

Украінец Сяргей Машошын пра новую радзіму

Ён трапіў у спіс шчасліўчыкаў, якія атрымалі права на беларускае грамадзянства. Адпаведны ўказ нядаўна падпісаў Прэзідэнт Беларусі. Хутка Сяргей Машошын стане ўладальнікам беларускага пашпарта. Краіна ўжо даўно стала для яго другой радзімай, але з-за розных абставін афіцыйна яе грамадзянінам ён прызнаны толькі цяпер. Разам з бацькамі, братам і сястрой ён пераехаў сюды з Крима ў 1998 годзе. Некалы разоў спрабаваў атрымаць грамадзянства, але трэба было сабраць шмат документаў плюс заплаціць дзяржпошліну. З грашыма на той момант было напружана. Таму адкладваў на потым. Але пасля таго, як Александр Лукашэнка падпісаў указ аб спрошчанай працэдурцы атрымання беларускага грамадзянства, вырашыў давесці справу да ладу. Тым больш што тут у яго і сям'я, і дом, і работа.

ца тата. — Вельмі жывёл любіць, але баіцца ім рабіць балюча».

У Шклоўскаім раёне жывуць брат і сястра Сяргея, працуюць у прыватных фірмах. Сам суразмоўца — слесар-рамонтнік на ТЭЦ Шклоўскага заводу газетнай паперы. Ва ўсіх, у тым ліку і ў іх маці, дагэтуль быў толькі від на жыхарства. Беларускія пашпарты атрымаюць усе разам.

Грамадзянства чакалі на працягу года, — кажа суразмоўнік. — Першацарговым правам карысталіся бежанцы. Некаторыя ўцякалі ад вайны, нават дакументы не прыхапілішы. Але прыйшла і наша чарга. Станаўлюся паўна-вартасным грамадзянінам. Цяпер і мне можна будзе ўдзельнічаць у выбарах. Жонка і дзеці ў мяне беларусы, толькі я выдзяляўся. Цяпер мы ў правах роўныя. Ды і наогул прыемна адчуць сябе грамадзінам краіны, якую даўно ўжо лічы сваёй. Восем атрымаем пашпарты, збяромся на дачы і шашлык пасмажым. Добрая нагода для сямейнага свята. Знаёмія вінуць: мяне ж ужо двойчы па тэлебачанні паказвалі. Нават не чакаў такой рэакцыі. Вельмі прыемна, што дзяржава аказвае такую ўвагу. Для мяне гэта вялікая адказнасць.

Нэлi ЗiГУЛя,
фота аўтара.

г. Шклоў.

радавод для школьнага ўрока, дапамагчы было няпроста.

— Мая маці нарадзілася ў Казахстане, — распавядае Сяргей. — Яе бацькі спачатку цаліну падымалі па камсамольскай пуцёўцы, а потым пераехалі ў Крым. Там яна і пазнаёмляцца з майм бацькам, таксама Сяргеем. З радні ў яго былі толькі бацька і сястра. Маці памерла, калі яшчэ ён малы быў. Далёка радня, да якой мяне вазілі ў дзяцінстве, жыла ў Крыме ў раёне.

Тое, што адбываецца сёння ў Краіне, дзе ён нарадзіўся, для Сяргея балюча. — У жыцці важна, каб быў мір, — разважае ён. — Вядома, што зарплата ніколі шмат не бывае, але ж якая ёсць. Лічу, што мы — сям'я з дастаткам. І клопат дзяржавы адчуваецца. За мацярынскі капітал мы купілі сабе дачу — домік у Данькавічах з невялікім агародам. У школе нашы дзеці атрымліваюць бясплатнае харчаванне.

Сёлета на дачы было шмат работы. Адных толькі рыбок назапасілі на ўвесь год. Частку ўраджэнкам здалі. Мясціны тут прыгожыя, экалагічна чыстыя. Побач лес, нават ліса ў двор забягае ў гошці. «З такой суседкай курэй не завядзеш», — жартуе Сяргей. Разам з жонкай і дзецьмі ён, лічы, увесь вольны час праводзіць за горадам. Сістэму ацяплення перапрабуй, каб у доме было цёпла. Збіраецца лазню пабудавача. Хочацца, каб было не горш, чым у іншых. Тым больш дзеці падрастаюць. Даша школу заканчвае, зусім дарослая стала. Праўда, з прафесійнай пакуле не вызначылася. «Можа, рызыкае па-ступача на ветэрынара? — спадзяець-

Абавязковы для кожнага чалавека мінімум суразмоўнік, лічы, выканаў. Сына нарадзіў, дрэва пасадзіў, дом у працэсе (калі дакладна, то купілі з жонкай, але там непачаты край работы). Затое, акрамя сына, у Сяргея яшчэ дзве дачкі. Старшая, Даша, у лістападзе спаўняецца 16 гадоў, а малодшая, Нюль, сёлета ў першы клас пайшла.

Пераехаў у Беларусь бацькоў Сяргея прымусіў лёс. Пасля распаду СССР у іх крымскім пасёлку з красамойнай назвай Савецкі стала цяжкавата жыць.

— Апошнія пяць гадоў тата зарплату не атрымаваў, ратавала толькі свая гаспадарка, — расказвае Сяргей. — Здадуць з маці парася, у школу нас, дзяткі, апраўдуць, за маю секцыю каратэ заплаціць — і зноў перабываемся. Прадавалі малако на рынку, з гэтага і жылі. Бабуля з дзедам па мацярынскай лініі увесь час запрашалі да сябе ў Шклоўскі раён, вось мы і надумаліся.

Сяргей прызнаецца, што яму і раней падабалася бабуліна вёска Данькавічы — сюды ён прыязджаў кожнае лета на канікулы. Таму пераезд быў «мяккі». Школу заканчваў ужо ў Беларусі. За адной партыі сядзеў са сваёй будучай жонкай. Пасля школы іх сцяжынкi на нейкі час развіліся, але пасля сустрэчы выпускнікоў усё зноў закруцілася. І, мяркуючы па тым як мабільны тэлефон Сяргея за час нашай размовы перапындыцца напярэць «Моя любімая жэна, ты половіночка мая», адчуваецца, што тыл у яго надзеіны.

У украінскай раднэй сувязі страцілася. Калі дачка трэба было скласці

«ТЫ АДНО ЗАПОМНИ, БРАЦЕ, СА «ЗВЯЗДОЙ» — ЦЯПЛЕЙ У ХАЦЕ!»

Бо яна — беларуская і родная, на роднай мове, бо прыходзіць да чытачоў пяць разоў на тыдзень, бо чытала яе (з 1917-га!) яшчэ нашы дзяды і прадзеды, бо яна, апроч патрэбных ды цікавых матэрыялаў, радуе падпісчыкаў яшчэ і прызамі.

Што сярод іх было (і, спадзяёмся, засталася ў чытачоў, адданных сяброў газеты), цяжка нават прыпомніць ды і паверыць: коні, каровы, парсючкі, халадзільнікі, тэлевізары, люстры, шпалеры, палаткі, кухонныя камбайны, пральныя машыны, мікрахвалёўкі, веласіпеды, трымеры, мабільныя тэлефоны...

Усё гэта, ну, вядома ж, загадка куплялася, загадка анансавалася і разгравалася — у адпаведныя тэрміны, па адпаведных правілах. То-бок усе дасланыя карткі-купоны (друкаваліся цягам падпісочнай кампаніі разам з праграмай тэлеперадач), адсартаваныя па абласцях і горадзе Мінску у прысутнасці тыражнай камісіі паасобку «ссыпаліся» ў чароўныя саламяныя капялюшы, з якога па чарзе даставаліся шчасліўцы. Надоечы — чарговы раз. Такім чынам

Кропельную кававарку Holt HT-CM-005 выйгралі: **Гайкевіч Вольга Андрэеўна, г. Столін Брэсцкай вобласці;**

Атрахімовіч Глафіра Міхайлаўна, аг. Порплішчы Віцебскай вобласці;

Глушкewіч Наталія Міхайлаўна, в. Гурыны, Мазырскі раён Гомельскай вобласці;

Лашкоўскі Вячаслаў Іванавіч, в. Міроўшчына, Дзятлаўскі раён Гродзенскай вобласці;

Змітраковіч Вольга Уладзіміраўна, г. Крупкі Мінскай вобласці;

Ганчароў Аляксандр Васільевіч, г. Магілёў; Старосценка Нэлі Іванавіч, г. Мінск.

Суперпрыз — маслены радзіятар Timberg TOR 21 1507 BC — выйграла

Самец Зоя Іванавіч, г. Клічэй Магілёўскай вобласці.

Віншваем тых, каму пашчасціла! Тым, каму не (пакуль што), нагадаем стары, але ж добры анекдот. Адзін дзядзька шторанаем кленчыў — Бога прасіў: «Дапамажы мне выйграць прыз ад газеты «Звязда»! Дапамажы мне выйграць...» Карацей, задурьў галаву, і Бог так адазваўся! Скажаў: «Чалавеча, ты ж таксама хочь нешта зрабі — дапамажы мне: падпішыся на гэту газету, дашлі туды сваю картку, і тады...»

Высновы за вамі, прызы — за намі. Так было, так, спадзяёмся, будзе!

Афіцыйна.

Арганізатарам рэкламнай гульні «Цёплая восень са «Звяздой» з'яўляецца рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (УНП 100155376), размешчаная па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Рэкламная гульня «Цёплая восень са «Звяздой» зарэгістравана Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь 17.08.2022 г. (пасведчанне № 4223) і праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з 1 верасня да 31 снежня 2022 года ўключна сярод падпісчыкаў газеты «Звязда» на чацвёрты квартал або другое паўгоддзе 2022 года. Усяго ў гульні ўзялі ўдзел 64 падпісчыкі. Прызавы фонд разыграны цалкам.

Тэлефон для даведак па пытаннях правядзення рэкламнай гульні і атрымання прызоў: 8 (017) 271 81 53.

Нашы людзі

САЛОДКАЯ ПЕДАГОГІКА

Педагог — адна з найважнейшых прафесій у свеце, бо хто, як не ён, адчыняе дзецям дзверы ў дзівосны свет ведаў, вучыць дабраце і ўзаемадапамозе? Вясковы настаўнік увогуле выконвае мноства роляў па-за межамі сваіх прафесійных абавязкаў і становіцца для дзяцей другоймаймай, а невялікі клас аб'ядноўвае ў сям'ю.

Кожны раз, калі па рабоце мне даводзіцца знаёміцца з вясковымі настаўнікамі, па-добраму ўраджаваюць гэтыя людзі. Спраўды, працаваць у горадзе і вёсцы — розныя рэчы, і калі ў першым выпадку педагог адчувае толькі за свой, пэўны прадмет, у другім — ён сумішчае часам несумашчальныя дысцыпліны. Мне нават пашчасціла пазнаёміцца з настаўніцай нямецкай мовы, якая вяла яшчэ і ўрокі фізічнай культуры. Адметна, што за бясконцым шэрагам сшыткаў і праверачных работ яны знаходзяць час на хобі.

У Суражскай сярэдняй школе Віцебскага раёна ўжо восьмы год працуе настаўніца пачатковых класаў Алена Аркадзьеўна Тарарышкіна. З шырокай усмешкай і натхнёнымі вачыма яна дзень за днём расчыняе сваім шасця-

рым чатырохкласнікам акенцы ў вялікае жыццё. Яна — выпускніца гэтай школы, у педагогіку пайшла ўслед за маці Інесай Васільеўнай, якая шмат гадоў была загадчыцай мясцовага дзіцячага садка. Яшчэ тады Алена Аркадзьеўна, будучы школьніцай, часта дапамагала маці і зразумела, што дзеці — крыніца незгасальнай энергіі, якая неўсвадомлена сілкуе ўсіх вакол. Атрымала адукацыю ў Віцебскім педагогічным універсітэце і пачала пісаць працоўную біяграфію ў мясцовай Задуброўскай школе з 1997 года, а пасля рэарганізацыі ўстановы з-за недахопу навучэнцаў перайшла ў Сураж.

З цэльнай настаўніца ўспянае свой першы набор чатыры гады таму: упершыню ў гісторыі Суражскай школы за парту селі сем

хлопчыкаў-першакласнікаў. Зараз сітуацыя амаль змянілася: у класе шэсць чалавек, сярод іх — адна дзяўчынка, але, не зважаючы на хлапчуковае перавагу, дысцыпліна на высокім узроўні. На занятках, як бы цяжка ні было ўсёдзець на месцы, пануе ўважлівае і засяроджанае, а адзінай «кветачкай» Аксане хлопцы дапамагаюць і, калі трэба, абараняюць, — урокі выхавання ад класнага кіраўніка засвоены на «выдатна».

Зараз, расказвае Алена Аркадзьеўна, працаваць з дзецьмі стала лягчэй і цікавей: у параўнан-

ні з мінулым стагоддзем школьнікі сталі больш уважанымі, начытанымі, а яшчэ ўжо ў такім маленькім узросце маюць свой пункт гледжання, які адстойваюць. «Цяпер адукацыйны працэс пабудаваны па прынцыпе «роўны навуаче роўнага», і гэта здорава, бо чатырохкласнікі могуць у некаторых інфармацыйных тэхналогіях чамусяць каштоўнаму навучыць і мяне. Зараз мы вучымся разам з імі». І гэта дае добрыя вынікі на адукацыйнай ніве: у карбонцы агульных узнагарод — перамога на алімпіядзе па рускай мове, літаратурным конкурсе «Жывая класіка».

Акрамя таго, Ксенія Кавалёва і Вікторыя Кучарава пад кіраўніцтвам Тарарышкінай занялі першае месца на міжнародным конкурсе даследчых праектаў з работай пра ўласцівае соку.

Па-за межамі школы гаюльным захаваннем Алены Аркадзьеўны заўсёды былі колы і руль: яшчэ будучы ў дэкрэтным водпуску, паставіла перад сабой мэту атрымаць вадзіцельскія правы. Мару ажыццявіла і ўжо на працягу дзесяці гадоў штодзень атрымлівае зарад хуткасці і адрэналіну на шляху да школы. А два гады таму, калі пачалася эпідэмія каранавіруса, асвоіла новае хобі — кандытарства. «Цяжкі для многіх перыяд самаізаляцыі я павярнула ў свой бок і пачала асвойваць «салодкае» захопленне». Вучылася па майстар-класах у інтэрнеце, прыдбала неабходнае абсталяванне», — расказвае настаўніца. Гледзячы на работы Алены Аркадзьеўны, уражвае ўзровень дамажына хобі: роўняты торцікі з цікавым і якасным аздабленнем даўно

павінны былі стаць бізнесам, але салодкі прысмакам яна радуе толькі сваю сям'ю. Ёй прыемна, што давяла свой узровень па прафесійнага, але пераўтвараць занятак душы ў сродак заробку не збіраецца, лічыць, што тады хобі перастае прыносіць задавальненне.

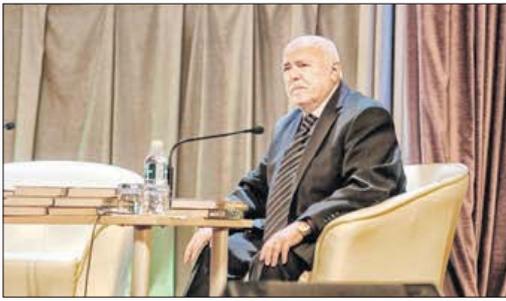
Абапіраючыся на педагогічны прыклад бабুলі і маці, настаўніца пачатковых класаў стала і старэйшая дачка Алены Аркадзьеўны Крысціна, якая скончыла гэтую ж школу з залатым медалём, але навуачнае дзетак не ў вёсцы, а ў школе № 12 горада Віцебска. Працягвае педагогічнаму дынастыю Тарарышкіных плануе і малодшая Дар'я, якая зараз вучыцца ў восьмым класе.

Жыццёвым дэвізам настаўніцы з'яўляецца вымаўленне «Знайдзі сабе занятак па душы, і ты не будзеш працаваць ні дня». Алена Аркадзьеўна знайшла яго, стаўшы на нялёгка, але цікавы педагогічны шлях, з якога збочваць не збіраецца.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА,
фота аўтара.

Мікалай Чаргінец адзначыў свой юбілей

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі прайшоў творчы вечар, прысвечаны 85-годдзю з дня нараджэння ганаровага старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі, народнага пісьменніка Беларусі, аўтара многіх прыгодніцкіх і дэтэктыўных кніг Мікалая ЧАРГІНЦА.

Фота: Яўген ПРЭСЕКАВА

Віншаванне Прэзідэнта з нагоды 85-годдзя пісьменніка агучыў на вечары намеснік міністра інфармацыі Рэспублікі Беларусь Ігар БУЗОВСКИ. З прывітаньнімі словамі да юбіляра звярнуліся намеснік старшыні Мінскага гарвыканкама Арцём ЦУРАН, рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта доктар педагогічных навук, прафесар Андрэй КАРОЛЬ, намес-

нік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па правах чалавека, нацыянальнага адносінах і сродках масавай інфармацыі Лілія АНАНІЧ, дзяржаўны і палітычны дзеяч, доктар педагогічных навук, прафесар, публіцыст Аляксандр РАДЗЬКОЎ, намеснік старшыні Беларускага саюза ветэранаў вайны ў Афганістане Юрый БАЦЯН, многія іншыя дзяржаўныя і гра-

мадскія дзеячы, калегі па творчым цэху, вядомыя ў краіне людзі, калегі па службе ў праваахоўных органах.

Народная артыстка Беларусі Марыя ЗАХАРЭВІЧ, заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Андрэй ДУШАЧКІН прачталі шчымыя ўрвукі з раманаў Мікалая Чаргінца «Сыны» і «Аперацыя «Кроў»». Добра вядомыя і новыя песні ў падарунак юбіляру выканалі народны артыст Беларусі Уладзімір ПРАВАЛІНСКІ, заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Аляксандр САЛАДУХА, народны артыст Беларусі член Саюза пісьменнікаў Беларусі Эдуард ХАНОК, заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Ірына ДАРАФЕЕВА, паэт-песеннік Алег ЖУКАЎ. Кожны мастацкі нумар выклікаў самыя шчырыя апладысменты перапоўненай залы. На вечар да юбіляра прыйшлі пісьменнікі, воіны «афганцы», бібліятэкары, студэнты, проста ўдзячныя чытачы.

Калегі па творчым цэху на чале са старшынёю Саюза пісьменнікаў Беларусі Алесем КАРЛЮКЕВІЧАМ падарылі Мікалаю Іванавічу яго партрэт, які намалюваў вядомы ў

краіне мастак Віктар БАРАБАНЦАЎ. Кіраўнік творчага саюза адзначыў, што Мікалай Чаргінец заклаў многія традыцыі ў сучасным беларускім літаратурным працэсе, праявіў дзяржаўную мудрасць у фарміраванні творчай прасторы для паэтаў, прэзаікаў, літаратурных крытыкаў краіны. Ганаровы старшыня СП Беларусі, народны пісьменнік Беларусі, ганаровы грамадзянін горада Мінска і надалей — у творчым страі. Піша новыя кнігі, займаецца мастацкім кіно. Зусім нядаўна выдаў першы том задуманага ім цыкла мемуарных кніг. У выдавецтве знаходзіцца ўжо і другі том. Агульная назва мемуараў — «Цяжкія дарогі жыцця». А ў Саюзе пісьменнікаў створаны грамадска-палітычны кансультацыйны савет, які ўзначаліў Мікалай Чаргінец. Так што і яго шматгадовы грамадска-палітычны досвед, вопыт удзелу ў рабоце Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, у Асамблеях Арганізацыі Аб'яднаных Нацый таксама запатрабаваны.

Сяргей ШЫЧКО.

ПРЫКЛАД ДЛЯ ПЕРАЙМАННЯ З СІНІХ ГОР

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Была ідэя згуртавацца з аднавяскоўцамі, у якіх таксама ёсць дзеці, і арганізаваць месца, дзе можна было б бавіць час. Нават тэрыторыю ўжо прыгледзелі падымаючы. Але не ведаем, з чаго пачаць...» Паводле слоў старшыні Забалоцкага сельсавета Таццяны Карнеевкі, жаданне такое ўзнікае не толькі ў мам з Арэшнікаў. «Восць сёння (на момант маёй камандзіроўкі. — Аўт.) якраз кансультавала жыхароў іншай вёскі па такім пытанні. Дзіцячая пляцоўка ў сельскай мясцовасці — гэта рэальна. І па прыклад далёка хадзіць не трэба: падобны досвед у раёне ўжо ёсць — на тэрыторыі суседняга Драчкаўскага сельсавета».

«ПАД ГАТОВЫЯ ПРАЕКТЫ ФІНАНСАВАННЕ ВІДЗЯЛЯЦЦА ХУТЧЭЙ»

Такой маштабнай і прадуманай да дробязяў дзіцячай пляцоўкі, як у Сініх Гарах, яшчэ не бачылі няма — і каруселі, і шведская сценка з турнікамі на розны ўзрост, і горкі, і разнастайныя арэлі, і месцы для гульні ў валеібол, баскетбол ды футбол, і нават зона для экстрэмальных відаў спорту, дзе можна павучыцца катацца на скейтбордзе ды роліках. З'явілася яна два гады таму на месцы поля, зарослага пустазеллем, і адразу ж стала пунктам прыцягнення не толькі для дзяцей, але і для іх бацькоў.

— Гэта цяпер наша вёска, як многія жартуюць, быццам падмаскоўная Рублёўка, — акрамя сучаснай дзіцячай пляцоўкі, тут ёсць і святло, і вада, і газ, і асфальтаваная дарога, і нават оптавалалко летась да нас прыйшло, — кажа шматдзятная мама і старшыня праўлення спажывецкага кааператыва «Бярэзнік» Алена Калашніківа. — Пятнаццаць жа гадоў таму, калі нам выдзелілі тую участак пад будаўніцтва жылля, пра гэта можна было толькі марыць. Мы з суседзямі, на той момант я была ў дэкрэтным відпуску, правялі ініцыятыву і пачалі пісаць пісьмы, хадзіць на асабістыя прыёмы ў райвыканкам, прасілі, каб нам правялі неабходныя камунікацыі. І тады мясцовыя ўлады, каб паскорыць дадзены працэс, паралі стварыць кааператыву. Маўляў, зрабіце праекты за свае грошы (гэта 10-15 працэнтаў ад агульнай сумы), а мы вам пракаладзім камунікацыі. Бо пад гато-

выя праекты фінансаванне выдзяляецца значна хутчэй. Мы падумалі і пагадзіліся на такое дзяржаўна-прыватнае партнёрства.

У 2008 годзе сінгарцы стварылі кааператыв, знайшлі праекціроўшчыка, які аператыўна зрабіў праект па асвятленні вуліцы новай забудовы вёскі. Перадалі яго ў райвыканкам — і ўжо на наступны год ім правялі электрычнасць. Потым па вышэйзгаданай схеме зрабілі праект на газ, ваду, дарогу.

— Калі пытанне зрушылася з месца, людзі актыўна пачалі скупляць у Сініх Гарах участкі — вёска ж знаходзіцца ўсяго за 25 кіламетраў ад Мінска. Як вынік — колькасць членаў кааператыва павялічвалася, бо ўсе хацелі падключыцца да камунікацый. І мы тады на сходзе прынялі рашэнне: грошы, якія кампенсуе новы чалавек, не раздаваць, як звычайна тое робяць у кааператывах, а акумуляваць на разліковы рахунак, каб потым выдаткаваць на добраўпарадкаванне нашай тэрыторыі. Восць так пакрысе і набылі сабе на дзіцячую пляцоўку.

«У НАС НІХОТ НЕ ТУРБЕЦЦА, ДЗЕ ШУКАЦЬ ДЗЯЦЕЙ»

Ідэя зрабіць агульную пляцоўку ў вёсцы нарадзілася ў 2012 годзе. У Алены Калашніківай на той момант дзеці яшчэ былі маленькімі.

— Наогул у нашай вёсцы шмат моладзі, у многіх сем'яў па 2-3 дзіцяці. Стаяла пытанне, дзе гуляць мамам з малымі. Акрамя таго, хацелася, каб у дзіцячэй было месца, дзе можна сабрацца пасля школы. Падумалася, чаму б не скарыстаць для такіх мэт 45 «сотак», якія пастаянна зарасталі сумнікам. Хадзілі чуткі, што там, магчыма, калісьці адкрыюць краму ці выдзеліць гэтак поле пад будаўніцтва новага жылля. Але я, на шчасце, апырэдзіла ўсе падобныя рашэнні, папрасіла, каб зямлю адваялі пад спартыўна-гульнявую пляцоўку. І ўлады пайшлі нам насустрач. Пашанцавала, што ў нашай вёсцы жыў авіратар, ён дапамог не толькі з праектам пляцоўкі, але і з пошукам спецыялістаў, знаходзіў сапраўдных прафесіяналаў.

Аснову дзіцячай пляцоўкі з асфальтаванымі дарожкамі ды зонамі для гульні ў валеібол, баскетбол, футбол закладвалі разам з праектам на дарогу. Вскоўцы запраектавалі сабе асфальтавае пакрыццё (калі б праект раён, яны маглі б разлічваць толь-

кі на гравійку). У канцы 2019 года ўпраўленне капітальнага будаўніцтва палажыла асфальт, а ўжо ў 2020-м Алена закупіла абсталяванне. Спынілі свой выбар на жалезе ў спалучэнні з дрэвам. І не пашкадавалі. Прайшло два гады, яно шыкоўна сябе праявіла. На наступны год трэба будзе толькі перафарбаваць.

— Пляцоўка сёння не зусім у завяршаным выглядзе. Чакаю, калі даставяць ланцуговыя арэлі, прысочніцу для самых маленькіх дзетак. Вельмі хочацца туды паставіць, як апошнім часам робяць у гарадах, і трэнажоры. Акрамя таго, плануем устанавіць агароджу, каб мяч не вылятаў у двор да людзей, якія жывуць побач з пляцоўкай.

Цяпер у Сініх Гарах ніхто не турбуецца, дзе шукаць дзяцей. Ведаюць, што ўсе — на дзіцячай пляцоўцы.

— Прычым яна згуртавала не толькі дзяткі нашай вёскі, але і з суседніх. Калюга, Вялікі Камень, Пятровічы, Зарэчча, нават з Драчкава да нас прызджаюць, за сем кіламетраў. Па выхадных тут збіраюцца і дарослыя, каб пагуляць у валеібол. Адмыслова ўстанавілі шмат лавачак, каб можна было пахварэць за любімую каманду. Часта баць, што і мамы з калёскамі тут прагульваюцца, знаёмляцца паміж сабой. Цяпер марым паставіць шлагбаум перад жылёй зонай і ўстанавіць камеры відэаназірання на пляцоўцы — як дадатковую меру бяспекі.

«УСТАНОВІЦЬ АРЭЛІ — ТОЛЬКІ ПАЛОВА СПРАВЫ»

Што датычыцца кошту пляцоўкі, то ён будзе залежаць ад таго, якое абсталяванне вы туды паставіце. Можна знайсці і за 20, і за 30 тысяч беларускіх рублёў.

— Наша абшлася значна танней. Я спачатку звярнулася да буйных арганізацый, але яны мне прапанавалі стандартны набор арэляў. Потым пашчасціла знайсці індывідуальнага прадпрямальніка, які зрабіў усё менавіта пад нашы патрэбы. Напрыклад, у нас ёсць вялікая і маленькая горкі — памятаеце, у савецкія часы яны былі з жалезнымі лускамі, якія з часам пакрываліся ржой? Таму я паставіла задачу, каб нам зрабілі іх з нержавячай. Карытаецца папулярнасцю ў дзяцей і «барабан», які круціцца, калі перабіраваць па ім нагамі, ручны балансёр. Пры выбары абсталявання для пляцоўкі кіравалася ўспамінамі са свайго дзяцінства. А таксама хадзіла на розныя пляцоўкі ў Мінску, назірала, дзе дзеці больш гуляюць, аналізавала, што ім больш пада-

Цяпер у вясковых дзятках ёсць месца, дзе можна сабрацца пасля школы.

баецца. Мы звярталіся да спецыяліста, якая зрабіла планіроўку расстанойкі арэляў, каб усё было максімальна бяспечна і адпавядала нормам.

— ШТО МОЖАЦЬ ПАРАІЦЬ МАЛАДЫМ БАЦЬКАМ, ЯКІЯ, ЯК І ВЫ КАЛІСЦІ, МАРАЦЬ ПРА СУЧАСНУЮ ДЗІЯЧУЮ ПЛЯЦОЎКУ У СВАЁЙ ВЁСЦЫ?

— Вельмі важна наладзіць узаемадзеянне з мясцовымі ўладамі, якія дапамогуць дакладна прапісаць паслядоўны алгарытм дзеянняў: што трэба рабіць, якія дакументы сабраць. І шчэ варт памятаць: зрабіць пляцоўку — толькі палова справы, раю загадзя падумаць, як вы будзеце потым яе ўтрымліваць. Гаворка ідзе ў першую чаргу пра траву, якую ў сезон трэба вельмі часта касіць. Раней, калі на месцы нашай дзіцячай пляцоўкі расло пустазелле, раз на год, у канцы лета ці ў пачатку восні, прызджаў трактар і скошваў яго. Цяпер ні пра які трактар не можа быць і гаворкі, таму што там дрэвы, кусты, газонная трава. Трэба хадзіць з трымерам альбо з газонакасілкай. Пакуль мы спраўляемся сваімі сіламі, знаходзяцца энтузіясты з мясцовых жыхароў, якія перыядычна выходзяць і абкошваюць. Я таксама часам прашу свайго сына: вазьмі сябра і ідзіце пакасіце... Але на адным толькі энтузіязме доўга не працягнуць. Кожны раз адзі і той жа чалавек не можа тое рабіць. Трэба тады збіраць грошы і аплачваць яго працу. Тое ж самае і з прыборкай пляцоўкі. Хоць мы і ўстанавілі сметніцы, усё адно часам прыходзіць, а нейкая кампанія пакінула пасля сябе паперкі ды пусцілі талкі. У нас жа пакуль няма

агароджы, таму прыходзяць людзі і з суседніх вёсак. Зауважыла, што калі чалавек уклаў свае грошы ў дзіцячую пляцоўку, то і стаўленне да яго іншае, больш беражлівае. Ды і дзеці, асабліва калі яны самі бралі ўдзел у пасадцы дрэў, падмяталі, прыбіралі, збіралі камяні, не будуць наўмысна смеціць ці ламаць арэлі. Што датычыцца смецця, мы дамовіліся з раённымі службамі, якія бясплатна яго вывозяць. Нам трэба толькі дастаць пакеты са сметніцы і выставіць ва ўзгодненым месцы, а машына едзе і забірае іх.

Налета ёсць ідэя стварыць таварыства, каб даглядаць тэрыторыю вёскі. Бо ў кааператыву уваходзяць толькі тыя, хто захацеў падключыцца да камунікацый, таварыства ж мае на ўвазе ўключэнне абсалютна ўсіх жыхароў вёскі.

— Былі людзі ў кааператыве, якія выступалі супраць таго, каб укладваць грошы ў дзіцячую пляцоўку, але мы ім растлумачылі, што гэта мае сэнс. Бо, дзякуючы тым ліку і пляцоўцы, кошт квадратнага метра ў вёсцы аўтаматычна павялічваецца. Не сакрэт — чым вышэй добраўпарадкаванасць тэрыторыі, тым даражэй ацэньваецца зямля і нерухомасць на ёй.

Алена Калашніківа лічыць, што будзе вельмі цудоўна, калі дзіцячыя пляцоўкі, падобныя да сінгарскай, з'явіцца і ў іншых вёсках. Таму, калі трэба, з радасцю падзеліцца сваім досведам, кантактамі спецыялістаў і нават фотаздымкамі праекта, каб людзі сарыентаваліся, што і як трэба афармляць.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
Фота з асабістага архіва вяскоўцаў.

Центр Промышленной Оценки

- ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
- ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ЭЛЕКТРОННОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpro.by
Продавец	ОАО «Банк БелВЭБ», 220004, г. Минск, пр-п/р Победителей, 29
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46, www.ipmtorg.by

Предмет электронных торгов, реализуемый одним лотом:

Лот №	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.
1	3/4 доли в праве общей долевой собственности на капитальное строение (здание нежилое), инв. номер 333/С-15, общая площадь 593,2 кв. м. Адрес: Гродненская область, г. Калинковичи, ул. Куйбищева, 46	176 764,64
	3/4 доли в праве общей долевой собственности на капитальное строение (здание нежилое), инв. номер 333/С-635, общая площадь 107,3 кв. м. Адрес: Гродненская область, г. Калинковичи, ул. Куйбищева, 46	

Сведения о земельном участке с кадастровым номером 32235010000300395: предоставлен на праве аренды по 27.05.2053 г. общей площадью 0,2552 га (доля в праве 3/4) для размещения объектов промышленности

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 16.11.2022 г. с 10.00 до 12.00. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

Дата и время окончания приема заявок: по 15.11.2022 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» (www.ipmtorg.by)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: 30 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **1,8 %** от цены продажи лота в течение 3 (трех) дней после проведения электронных торгов

Предварительное извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 11.10.2022 г.

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Контактные данные
Тел.: +375 17-280-36-37;
+375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06.
E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorg.by

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу

Аукцион состоится 15.11.2022 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	Лот 2: капитальное строение, инв. № 410/С-15943 (назначение – здание нежилое, наименование – склад), общей площадью 387,5 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Волковыск, ул. Комарова, 1Н.
	Лот № 2 находится на земельном участке, кадастровый № 4208501000011011574, площадью 0,2717 га (назначение – земельный участок для размещения объектов иного назначения (для строительства и обслуживания склада с рампой)), расположенном по адресу: Гродненская область, г. Волковыск, ул. Комарова, 1Н. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водохозяйственной зоне реки, водоема), код 2,4, площадью 0,2717 га
Начальная цена продажи	50 016 руб. (пятьдесят тысяч шестнадцать рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	5 000 руб. (пять тысяч рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLLB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLLBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 11.11.2022 г. до 15.00

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – <https://grino.by/auksiony>

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества частного предприятия «КРЕОЛА ПЛЮС» (УНП 790850154), объявляет о проведении 14.11.2022 г. в 09.00 публичных торгов в электронной форме.

Адрес нахождения имущества: г. Бобринск, ул. Ново-Шоссейная, 47А.

Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: bankrottorg.by.

ООО «Мебельное предприятие «Веста» извещает о проведении 15 ноября 2022 года повторного открытого аукциона по продаже имущества в 10 часов по адресу: г. Гомель, ул. Бабушкина, д. 1

Сведения о предмете торгов (мебель, основные средства и материалы) и **начальной цене** предметов торгов размещены на сайте vestamebel.by, в разделе «Аукционы ИПТ Веста».

Место нахождения предмета торгов: г. Гомель, ул. Бабушкина, д. 1.
Продавец: ООО «Мебельное предприятие «Веста», г. Гомель, ул. Бабушкина, д. 1.
Контактный тел. +375 17 79 99 94.

Организатор торгов: Ликвидатор ООО «Мебельное предприятие «Веста» Шабловская Ольга Анатольевна, г. Гомель, ул. Бабушкина, д. 1, тел. +375 29 177 99 94.

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота в фиксированной сумме. Продажа имущества производится без учета НДС.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток в размере 10 % от начальной цены лота на расчетный счет Продавца № BY12 АКВВ 3012 0466 1677 8300 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВBY2X, УНП 400560826.
2. Подать заявление продавцу по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Бабушкина, д. 1, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 11 ноября 2022 г. в 17.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются.
3. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Для участия в аукционе представляются документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; **юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь** – копии устава (учредительного договора) – для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), имеющего штамп, свидетельствующий о проведении государственной регистрации, и свидетельства о государственной регистрации и их подлинники для заверения копии организатором аукциона, доверенность представителю юридического лица (если юридическое лицо представляет не руководителем) или документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор либо иные документы в соответствии с законодательством); **юридическим лицом, иной организацией – нерезидентом Республики Беларусь** – легализованный в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шестидесяти дней до даты подачи заявления) или иное равнозначное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык, легализованный в установленном порядке доверенность представителю юридического лица, иной организации или другие легализованные в установленном порядке документы с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; **индивидуальным предпринимателем – резидентом Республики Беларусь** – копия свидетельства о государственной регистрации и подлинник для заверения копии организатором аукциона; **индивидуальным предпринимателем – нерезидентом Республики Беларусь** – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально заверенными подлинниками на белорусский или русский язык; **представителем гражданина Республики Беларусь, индивидуального предпринимателя – резидента Республики Беларусь** – нотариально удостоверенная доверенность; **представителем иностранного физического лица, индивидуального предпринимателя – нерезидента Республики Беларусь** – легализованный в установленном порядке доверенность с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в торгах физическое лицо, индивидуальный предприниматель, представитель иностранного физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица, иной организации предъявляют оригинал документа, удостоверяющего личность, и представляют его копию, которая заверяется организатором торгов.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 5 (пять) дней до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явилось только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается безналичным платежом на счет в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения торгов; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи.

Ликвидационная комиссия РУПП «Гроднотекстиль» объявляет о проведении аукциона по продаже имущества

Наименование	Кол-во (штук)	Цена аукциона с НДС	Сумма задатка (10 %)
Вентилятор центробежный В-4-75	5	1056,00	105,60
Вентилятор В-06-300	2	87,12	8,71
Камера орошения КТЦ-2-63	1	1254,00	125,40
Камера орошения КТУ-2-40	4	3432,00	343,20
Камера орошения КТУ-2-17,5	2	924,00	92,40
Итого		6753,12	675,31

Имущество находится по адресу: 230015, г. Гродно, ул. Горького, 121. Торги состоятся 15 ноября 2022 года в 10.00 по адресу: г. Гродно, ул. Горького, 121.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: копия платежного поручения о внесении на счет РУПП «Гроднотекстиль» № ВУ32BLB30120500048503001 БИК BELBY2X в ОАО «Белинвестбанк» г. Гродно, УНП 500048503001, суммы задатка;

копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица (индивидуального предпринимателя).

Документы должны быть представлены до 15.00 11 ноября 2022 года.

Условия проведения аукциона – возмещение победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) затрат продавца по оценке и объявлению в газете.

Условия оплаты по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона. Также покупатель производит демонтаж оборудования.

В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Телефон для справок 80298875279.

Информация об объявленных повторных электронных торгах и предмете повторных электронных торгов

Организатор электронных торгов – Комитет государственного имущества Минского городского исполнительного комитета
Продавец – Белорусский государственный университет
Оператор электронной торговой площадки – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа»
Электронный адрес электронной торговой площадки – <https://et.butb.by>

Дата электронных торгов	Сведения о предмете электронных торгов	Место нахождения имущества	Начальная цена, руб.	Информация о публикации извещения
18.11.2022	Здание специализированное коммунального хозяйства (насосная станция 1 подъема), 193,9 кв. м, с хозяйственно-бытовой канализационной сетью Право заключения договора аренды земельного участка площадью 0,0634 га, срок аренды – 5 лет со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах электронных торгов либо признания электронных торгов несостоявшимися	г. Минск, ул. Макаенка, 19Б	25 391,33	Извещение о проведении электронных торгов опубликовано на https://au.nca.by/item/1767741 и https://minsk.gov.by/rufreepage/other/prodazha_arend/

QR-код:

УНП 100048181

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже имущества Белорусского республиканского союза потребителей обществ

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов № 220004, Республика Беларусь, г. Минск, пр-п/р Победителей, д. 17, комм. 409, тел. +375 (17) 311 38 17.

Продавец: Белорусский республиканский союз потребителей обществ 220004, Республика Беларусь, г. Минск, пр-п/р Победителей, д. 17, комм. 409, тел. +375 (17) 311 38 17.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ЕТРП.ВТ.В: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, +375 (44) 709-55-52, e-mail: vcn74@mail.ru, <http://etpvt.by>.

Дата и время проведения повторных электронных торгов 17.11.2022 г. в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ЕТРП.ВТ.В.)

Лот № 1. 4593/9163 доли в праве на кап. строение с инв. № 500/С-31904, наименование – цех по производству контейнеров, назначение – здание неустановленного назначения, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 64/1. 4593/9163 доли в праве собственности на кап. строение составляет 4593 кв. м. Общая площадь кап. строения 9163 кв. м. В состав лота входит следующее движимое имущество: огражденная перегородка 18200*2800 мм (инв. № 90000003), лебедка с каркасом 1500*1500 мм ТОС КСД 1000 Т21 (инв. № 90000004), вентилируемый шкаф (инв. № 90000005), перегородка 11080*3000 мм (инв. № 90000005), металлический забор 2000*1000 (инв. № 90000006), тепловентилятор 0,9 КЗВ-10674-УМ с водяным калорифером (инв. № 90000007), 90000008, 90000009, тепловентиляторы вид. КЗВ-40Т3.5W3 в комплекте с ПУ (инв. № 90000011, 90000012), вентилируемая установка В-1 (инв. № 80000035), кран-балка (инв. № 90000013), тельфер 3,2 т (инв. № 90000014), электротельфер г/п 2 т «Коядичи» с кран-балкой (инв. № 90000015), жалюзи – роллеты 3085*3205 (инв. № 90000019), склад для участка производства стеклопакетов (инв. № 9000001), навес – склад для мебельного участка (инв. № 90000020), навес – склад для мехкабинетов (инв. № 90000021), перегородка 11080*3000 мм (инв. № 90000033). Движимое имущество находится по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 64/1.

Обременения и ограничения: площади здания сданы в аренду. Договор аренды от 23.12.2020 № 547 сроком до 31.12.2022. В состав лота не входят трансформаторные подстанции, установленные внутри здания.

Нач. цена: 1 578 839,64 бел. руб. с учетом НДС 20 %.

Задаток: 157 883,96 бел. руб.

Повторные электронные торги проводятся в порядке, установленном Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» «ЕТРП.ВТ.В». Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрированным на ЭТП по электронному адресу: <https://etpvt.by>, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП. Срок внесения задатка и время окончания приема заявлений с прилагаемыми документами по электронному адресу: [до 16.00 16.11.2022](https://etpvt.by). Задаток по электронным торгам перечисляется оператору электронных торгов на р/с: № ВУ9МТ ВК30120001093300066782-340 «МТБанк» г. Минск, БИК МТБВBY22, УНП 339477366. Код операции: 10901. Получатель – КУПТ «Витебский областной центр маркетинга».

Условия повторных электронных торгов: Победитель торгов (президент на покупку) обязан: течение 10 (десяти) раб. дней с даты проведения электронных торгов возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения; расходы Продавца на проведение независимой оценки, оплату услуги Оператора ЭТП согласно прейскуранту, размещенному на сайте ЭТП; подписать договор купли-продажи предмета электронных торгов в течение 15 (пятнадцати) раб. дней со дня проведения электронных торгов; оплатить предмет электронных торгов в следующем порядке: если между продавцом и покупателем (победитель торгов либо претендент на покупку) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, оплата предмета электронных торгов должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты подписания договора купли-продажи. Расходы Доверителя на проведение независимой оценки составляют 1833,63 бел. руб., в том числе: доли 4593/9163 в праве на кап. строение с инв. № 500/С-31904: 693,63 бел. руб. с учетом НДС 20 % основных средств и оборудования: 1140,00 бел. руб. без учета НДС (УСН). С подробной информацией о предмете торгов, порядке участия и оформлении документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ЕТРП.ВТ.В. по электронному адресу: <https://etpvt.by> в разделе «Недвижимость». Имущество бывшее в употреблении. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения торгов, отказаться от проведения торгов. Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни с 09.00 до 16.00 по месту нахождения имущества по предварительному согласованию с Продавцом: Бельский Павел Игоревич, тел. +375297006645.

Эканамічная бяспека

ПАПЯРОВАЯ ПАСТЭРЫЗАЦЫЯ

Правахоўнікі выкрылі шэрую схему перапрацоўкі малака, якая вяла да беспадстаўнага падаражання прадукту

Малако — складаны харчовы прадукт, жыццёва важны як для росту дзіцяці, так і для здароўя дарослага чалавека, бо малочныя прадукты з'яўляюцца важнай крыніцай кальцыю, магнію, селену, рыбафлавіну, вітаміну В₁₂ і пантатэнавай кіслаты. Таму малако заўсёды ўваходзіла як у спіс сацыяльна значных прадуктаў, цэны на якія рэгулюе дзяржава, так і ва ўсе існуючыя спісы базавых прадуктаў, якія павінны быць у доме кожнага чалавека. Мы можам па праве ганарыцца сваёй малочнай галіной: наша краіна займае трэцяе месца ў свеце па экспарце масла і сухой сыроваткі, чацвёртае — па экспарце сыру і пятае — па экспарце сухога абястлушчанага малака.

За гэтымі дасягненнямі стаіць вялікая напружаная праца вялізнага комплексу. І каб усё механізмам працавала зладжана, а поспехі галіны не сыходзілі ў настальгічнае мінулае, важна не дапускаць збору, злоўжыванняў, карупцыі і нядобра-сумленнасці ўсіх удзельнікаў малочнай сферы. Таму для ўсіх нас важна, калі падобныя негатыўныя рэчы свечасова выкрываюцца і ліквідуюцца. Прыкладам апошняга стала выяўленне супрацоўнікамі Галоўнага ўпраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі МУС сумесна з калегамі з Упраўлення ўнутраных спраў Мінскай вобласці шэрай схемы ў перапрацоўцы малака, у выніку якой адзін з вяду-чых малакаперапрацоўчых заводаў краіны за паўгода недалёкіх калей мільёна рублёў, а мы з вамі атрымалі прадукт, які беспадстаўна меў большы сабекошт.

Па даручэнні кіраўніка дзяржавы, Міністэрства ўнутраных спраў разам з іншымі дзяржаўнымі органамі кантралюе дзяржаўныя арганізацыі, якія ажыццяўляюць гандаль, — пракаментаваў «Звяздзе» вынікі паляўнічай расследавання часова выконваючы абавязкі на пасадзе начальніка Галоўнага ўпраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі крiмінальнай міліцыі Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі ПАНКОВІЧ Дзмітрый Дзмітрыевіч. — Нядаўна аперацыйнікі Галоўнага ўпраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі

МУС разам з калегамі з Мінскай вобласці высветлілі, што ў ланцужку паміж вытворцам малака на Міншчыне і дзяржаўным малакаперапрацоўчым заводам на Гомельшчыне з'явілася камерцыйная кампанія, якая ажыццяўляла беспадстаўнае пасрэдніцтва пры рэалізацыі малака.

Са жніўня 2021 года да сакавіка 2022 года пасрэдніцкая структура быццам выконвала ўзятыя на сябе абавязальствы па пастэрызацыі малочнай сыравіны (сырога малака) і пастаўкі яе ў адрас дзяржаўнага прадпрыемства, размешчанага ў Гомельскай вобласці. Насамрэч пасрэднік пастэрызацыю не праводзіў, малако не пастаўляў, але грошы і за тое, і за другое атрымліваў. Між тым паміж вытворцам сыравіны і малаказаводам існавалі прамыя дагаворы, па якіх абодва суб'екты працягвалі супрацоўнічаць.

Камерцыйны суб'ект умяшаўся ў існуючую схему прамых дагаворных узаемаадносін паміж дзяржаўнымі суб'ектамі, — патлумачыў намеснік начальніка ўпраўлення ГУБЭЗ КМ МУС палкоўнік міліцыі Андрэй ПАЎЛОВІЧ. — Гэта пацягнула падаражанне малочнай прадукцыі, якая потым выпускалася, бо камерцыйны суб'ект беспадстаўна павялічваў быццам бы затраты на пастэрызацыю і пастаўку малака, якія не рабіў, што адбывалася на сабекошце сыравіны.

Выпадак гэты не адзінаковы. Зараз праводзіцца комплекс апера-

тыўна-следчых мерапрыемстваў па ўстанаўленні іншых фактаў беспадстаўнага пасрэдніцтва, заўважае Андрэй Паўловіч.

Дакладна ўстаноўлена, што перапрацоўку — пастэрызацыю — дадзены камерцыйны суб'ект не рабіў, — падкрэсліў суразмоўца. — Ажыццяўляў яе толькі па дакументах: быццам бы такая пастэрызацыя была. Фактычна суб'ект перапрадаваў сырое малако, якое дзяржпрадпрыемства магло набыць у гаспадаркі непасрэдна.

У выніку шэрай схемы сабекошт закупкі малочнай прадукцыі павышаўся прыкладна на 12-13 працэнтаў: калі малако рэалізавалася па 890 рублёў за тону, то пасля фіктыўных «паслуг» пасрэдніка яго сабекошт склаў 1100—1200 рублёў за тону, — удакладніў непасрэдна ўдзельнік расследавання старшы оперуаўнаважаны па асабліва важных справах ГУБЭЗ КМ МУС Арцём ЛАПАЦЕНКА. — Як правіла малако гэтае нават не трапляла на завод прыватніка для пастэрызацыі. Ды і дастаўка яго ажыццяўлялася аўтатранспартам дзяржаўнага прадпрыемства-перапрацоўшчыка. Адзінаковы выпадак ідзе да камерсанта былі — для зліву пэўнай колькасці (да адной тоны) для ўласных патрб, яго адрозу фасавалі ў кардонныя каробкі. Аднак, як правіла, увесь аб'ём адпраўляўся адрозу на Гомельшчыне.

Малакавозы з Гомельскай вобласці прыязджалі ў Мінскую, загрузжаліся сырым малаком і вярталіся на свой завод, дзе і адбывалася пастэрызацыя, падкрэсліў старшы оперуаўнаважаны.

Як аказалася такая схема магчымай? Дагаворы ў камерцыйнай фірмы пасрэдніка існавалі як з гаспадаркай на Міншчыне, якая вырабляе малакосыравіну, так і з малакаперапрацоўчым заводам на Гомельшчыне. Пераплачваў апошні. Навошта?

Калі б пастэрызацыя сапраўды рабілася ў пасрэдніка, гэта скараціла б тэрміны вытворчасці канчатковага прадукту на малакаперапрацоўчым заводзе, — разважае Арцём Лапаценка. — Пастэрызаваць малако можна выкарыстоўваючы адрозу для вырабу той або іншай прадукцыі. Напэўна, у такім выпадку ні ў нас, ні ў іншых кантраляроў не ўзнікла б пытанне да пасрэдніка. Але на справе мы бачым беспадстаўнае павелічэнне кошту (з-за неажыццяўлення перапрацоўкі, на транспартныя паслугі, якія аплатавалі камерсанта, але якія ён не аказваў). Калі малако паступала на дзяржаўнае прадпрыемства, яно там падвяргалася пастэрызацыі (па дакументах — паўторнай, насамрэч — першай). Завод на Гомельшчыне на ўсё гэта выдаткоўваў дадатковыя рэсурсы (акрамя аплаты за пастэрызацыю, якой не было, і пастаўкі, якую выконваў сам).

Чаму завод, які купляў малако, не выказаў прэтэнзіі нядобра-сумленнаму пасрэдніку — з-за нядбайнасці або пэўнай зацікаўленасці — следчым яшчэ належыць высветліць.

Вядома, што службовыя асобы Мінскай вобласці маюць дачыненне да таго, што сітуацыя доўжылася некалькіх месяцаў. На Гомельшчыне таксама не маглі не ведаць, што прымаюць сырое малако замест пастэрызаванага. Чаму не скасавалі дагаворныя адносіны? — задае рытарычнае пытанне Арцём Лапаценка. — Самае меншае — яны перавышалі свае службовыя паўнамоцтвы.

Немагчыма схаваць у гэтай схеме ні пасрэдніка, які браў грошы, ні той факт, што гэты пасрэднік не выконваў узятыя на сябе абавязальствы, бо ўсё гэта відаць па дакументах, дадае оперуаўнаважаны.

Заўсёды трэба захоўваць інтарэсы дзяржавы, — каментуе

Да ведама

Пастэрызацыя — працэс апрацоўкі малака ад шкодных бактэрый шляхам аднаразовага і нядоўгага нагрэву. У выніку цалкам знішчаецца патогенная мікрафлора, да магчымага мінімуму зніжаецца велічыня агульнага ўтрымання мікраарганізмаў у малаце, пры гэтым колер і смак карыснага напою захоўваюцца.

сітуацыю Андрэй Паўловіч. — Задача любога кіраўніка — забяспечыць эфектыўную работу прадпрыемства — гэта значыць, атрымаць прыбытак, а таксама стварыць камфортныя ўмовы для работнікаў. У дадзенай шэрай схеме нажываўся камерцыйны суб'ект, а не дзяржаўнае прадпрыемства. Малаказавод недатрымаў прыбытак у памеры больш за 970 тысяч рублёў. На такую суму абагаціліся камерсанта, які нічога не рабілі. Між тым гэтыя грошы маглі б быць выдаткаваны на развіццё дзяржаўнага малакаперапрацоўчага завода.

Галоўнае ўпраўленне па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Міністэрства ўнутраных спраў зацікавілася падобнымі камерцыйнымі структурамі-пасрэднікамі не толькі ў дадзенай ланцужку рэалізацыі прадукту і не толькі ў малочнай сферы.

Расследаванне працягваецца, мы ўжо маем аналігчыя факты, якім хутка будзе дадзена прававая ацэнка, — рэзюмюе намеснік начальніка ўпраўлення ГУБЭЗ КМ МУС. — Супрацоўнікі падраздзяленняў па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі працягнуць мерапрыемствы па выключэнні беспадстаўнага пасрэдніцтва і завывацця цэн, што вядзе да падрыву эканомікі дзяржавы.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ДА ПАЛЯЎНІЧАЙ ФАЎНЫ — З РАЦЫЯНАЛЬНЫМ ПАДЫХОДАМ

Аб асаблівасцях сёлета палюўнага сезона ў краіне расказвае намеснік адрозу палюўнага гаспадаркі Міністэрства лясной гаспадаркі Аляксандр КАЗАРЭЗ.

Як вядома, з 1 кастрычніка адкрыўся сезон заганнага палявання на дзікіх капытных. «Нашы правілы палявання падабаны да статкова дэмакратычна і накіраваны на ўсебаковае рацыянальнае выкарыстанне палюўнага фаўны», — расказаў ён. Да 31 снежня дазваляецца здабываць ружэйным спосабам лася, дзіка, казулю, высакароднага і плямістага аленья, лань, муфлона любога полу і ўзросту. Загонным спосабам — толькі ў светлы час сутак. У любы час сутак можна праводзіць паляванне з засады і з падыходу.

Паводле слоў спецыяліста, асаблівасць палюўнага цягача года ў тым, што цяпер у Беларусі уста-

наўліваецца аптымальная колькасць буйных траваедных жывёл. На сёння ў краіне налічваецца больш за 120 тысяч казуль, больш за 43 тысячы ласоў, 36 тысяч аленьяў. Асноўны напрамак работы Міністэрства лясной гаспадаркі — рацыянальнае выкарыстанне такіх рэсурсаў. Аляксандр Казарэз падкрэсліў, што, калі колькасць гэтых відаў расце, неабходна сфаксуіравацца на рацыянальных планаванні вымянення жывёл.

Спецыяліст таксама адзначыў, што сёння ёсць пэўныя праблемы з патраванай лясной культуры, а таксама неаднаразова паведамлялася аб павелічэнні колькасці ДТЗ з удзелам дзікіх жывёл. «Таму колькасць трэба трымаць на пэўным узроўні», — сказаў ён.

Планы адбараня лася і аленья сёлета ў арганізацыях Мінлясгаса ўжо выкананы на 20 працэнтаў, па казулю — амаль на 40 працэнтаў.

«У асноўным на гэтых жывёлах палююць беларусы, развіваецца ўнутраны турызм. Дзякуючы таму мы ўбачылі трафейны патэнцыял нашых угоддзяў», — адзначыў Аляксандр Казарэз. Ён дадаў, што найлепшыя трафэйны былі здабыты ў Пружанскім і Крычаўскім лясах.

Асноўны змяненні для аматараў палявання на дзіка таксама ўступілі ў сілу з 1 кастрычніка. Так, адмяняюцца кампенсатыўныя выплаты (са сродкаў бюджэту) паляўніцтва карыстальніку і таму, хто здабывае звер. Таксама прадугледжана выкарыстанне прадукцыі палявання, атрыманай ад здабычы дзіка, пры гэтым плата спажываецца з палюўнага (групы паляўнічых) у памеры адной базавай велічыні за здабычу маладняку (жывёлы ва ўзросце да двух гадоў) і дзвюх базавых велічынь за здабычу дарослай жывёлы незалежна ад полу і трафейных якасцяў.

Што датычыцца заганнай здабычы, то яна дазваляецца ва ўсё дні тыдня з 1 кастрычніка да 31 студзеня.

Прадукцыя палявання, атрыманая пры здабычы дзіка, падлягае абавязковаму ветэрынарнаму кантролю і выкарыстоўваецца паляўнічым для асабістых мэт.

Закраналася на прэс-канферэнцыі і пытанне паляўнічага турызму.

Ён адносіцца да нішавых відаў, не масавых. Тым не менш адзігравяе важную ролю. Гэта той від турызму, дзе часта прысутнічаюць крэдытаздольныя кліенты, якія могуць дазволіць сабе набор дадатковых паслуг, — сказаў Дзмітрый МАРОЗЭЎ, дырэктар Нацыянальнага агенства па турызме. — Цяпер у нас бываюць госці з Расійскай Федэрацыі. Хоць, вядома, на тэрыторыі нашай краіны-суседкі ёсць вялізная колькасць прыродных рэсурсаў і лясных гаспадарак,

таму працэнт гасцей адтуль, як і раней, не вельмі вялікі. З іншых краін таксама невялікая колькасць гасцей можа цяпер даехаць да Беларусі, таму нядрэўная сітуацыя ў плане прыярытэту беларускіх кліентаў. Практычна ва ўсіх нашых нацыянальных парках, заказніках ёсць выдатныя функцыі, выдатныя прадукты, якія адносяцца не толькі да паляўнічых, а ў цэлым могуць быць цікавыя шырокаму колу насельніцтва. Якім праз прасоўванне такіх прадуктаў можна прыцягнуць новых наведвальнікаў.

Якія менавіта віды паслуг аказваюць паляўнічыя гаспадаркі і нацыянальныя паркі, расказаў Аляксандр ІВАНОВ, намеснік дырэктара РУП «Белдзяржпаляванне».

Ён жа адзначыў, што ў Беларусі цікаваць да палявання была заўсёды і яна не згасе, нягледзячы на пандэмію і іншыя цяжкасці.

На сённяшні дзень паляўнічых цікавіць паляванне не толькі на капытных, але і на вадаплаўную дзічыну. Папулярнае веснавое паляванне на гусака, глушца, цецерука. Людзі прыязджаюць сем'ямі. Мы прапануем комплекс паслуг, экскурсіі. Сёння базы ў леспаляўнічых гаспадарках сваёй інфраструктурай дазваляюць займацца сямейным адпачынкам. Гэта і веласіпедныя маршруты, і плаванне на байдарках, розныя фізкультурныя зоны і многае іншае, — расказаў Аляксандр Іванов.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Вогняныя вёскі. Гелыга забыць

Памяці спаленых фашыстамі паселішчаў прысвячаецца

АПОШНІ МАЙ КАБЫЛЕВА

Успаміны відавочаў малавядомай трагедыі

паселішча ў Рэчыцкім раёне

НА Гомельшчыне за час нямецка-фашыскай акупацыі было спалена звыш 1500 населеных пунктаў, 700 знішчана цалкам, амаль 70 так і не аднавіліся. У межах даследавання крэмінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны і пасляваенна перыяду пракуратура Гомельскай вобласці сабрала інфармацыю аб 58 спаленых вёсках, якія раней не трапілі ў адпаведныя спісы Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь. Факты знішчэння населеных пунктаў і іншыя звесткі фашыстаў атрымаліся сабраў у тым ліку дзякуючы успамінам рэальных сведкаў тых падзей.

РЭЧЫЦЫЯ СЕСТРЫ ХАТЫНІ

Сведчанні больш чым 100 відавочаў — ветэранаў вайны, былых вязняў канцлагераў, а таксама людзей, якія былі прымушова вывезены з тэрыторыі Беларусі за мяжу, сабралі супрацоўнікі пракуратуры Рэчыцкага раёна. Большасць з апятаных у гады Вялікай Айчыннай вайны былі дзецімі, якія ніколі не забудуць тое, што дзівосна перажылі. На тэрыторыі Рэчыцкага раёна нямецкімі акупантамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны з 222 вёсак было спалена 118, 69 з іх знішчаны цалкам. У межах расследавання крэмінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа пракуратура вобласці вывучаны архіўныя матэрыялы УКДБ па Гомельскай вобласці аб спаленні вёсцы Кабылева (сучасная назва — Пяршамайск, Каравацкі сельсавет Рэчыцкага раёна). На жаль, аб трагедыі гэтага населенага пункта і сёння многія нічога не ведаюць. Між тым 14 мая 1943 года ў гэтай вёсцы фашысты і іх памагатыя расстралялі і спалілі 1050 чалавек. Ахвярамі сталі ў тым ліку амаль 600 дзяцей.

СА СТАРОНАК АРХІВУАЙ КРЭМІНІАЛЬНАЙ СПРАВЫ

Варта адзначыць, што значныя, віватаныя ў гібелі жыхароў вёскі, былі вызначаны і пакараны ўжо праз некалькі месяцаў пасля трагедыі ў Кабылеве, падкрэсліў пракурор Гомельскай вобласці **Віктар МАРОЗЭВ**. Віктар Мікалаевіч перакананы, што архіўныя старонкі даследавання гэтай справы і сёння не страцілі важнага гістарычнага значэння:

Пракурор Гомельскай вобласці Віктар МАРОЗЭВ, удзетны званя «Чалавек года Гомельскай вобласці — 2021» у намінацыі «Служба Айчыне».

— Вядома, што 23 лістапада 1943 года Чырвоная Армія вызвала вёску Макаванчыцы Васілевіцкага раёна, дзе падчас акупацыі знаходзіўся цэнтр воласці. І адразу ж органы ваеннай контрразведкі «Смерш» (Смерць шпіёнаў) пачалі пошук асоб, якія супрацоўнічалі з фашыстамі. Неадразу дадалося ім аказаць партызанскі атрад «Мсціўца» Рэчыцкага злучэння. Так, афіцэрамі «Смерша» 77-й Чарнігаўскай гвардзейскай стралковай дывізіі праз тры дні быў затрыман былы бургамістр Макаванчыцкай воласці 45-гадовы Мікалай Гульці. У вёсцы Рудзевы контрразведчыкі

У гэты перыяд паліцэйскія расстралялі і спалілі 42 чалавекі. Частку людзей расстралялі і кінулі на вуліцы, а частку заганалі ў курны і там спалілі. Партызанскія семі прыходзілі хаваць іх уначы».

Архіўныя матэрыялы УКДБ па Гомельскай вобласці захоўваюць паказанні партызана Філіпа Кандрэценкі таксама аб дні, калі фашысты знішчылі амаль уся жыхароў вёскі Кабылева.

«У пачатку мая наша разведка ўстанавіла рух нямецкіх матацыклістаў па трасе Калінкавачы — Гомель. Наладзілі ім засаду, 8-9 мая быў забіты нямецкі палкоўнік і 12—15 салдат. Пасля гэтага вядома наведваліся немцам аб месцазнаходжанні партызан і іх сем'ях. Свой жа ўдзел у расстралялі і спаленні жыхароў рэчыцкай вёскаў катэгорычна адмітуе. Паліцэйскі супраць фашысцкіх прыслужнікаў далі відавочны іх зпамяткі. Захавалі сведчанні да бургамістра Гульці і заявіў, што вёска Кабылева трэба ўжо спаліць, бо ўсё ў ёй партызаны. 12 мая ў лес, дзе жылі кабылеўцы, прыехалі каля 20 немцаў з атрада СС і расстралялі 11 чалавек. На другі дзень у Кабылеву наліцелі чатыры паліцэйскія з Макаванчыцаў і сталі сумесна са старастам Бельм аб'явіць, каб усе неадкладна збіраліся ў вёску, а што гэтага не зробіць, будзе расстраляны ў лес. Большасць жыхароў паверыла і выйшла. 14 мая раніцай у Кабылеву прыехалі грузавыя машыны, на якія прыехалі 150 ассяўцаў. Вёска была ачэпленая салдатамі. Жыхароў заганалі па 20—30 чалавек у хаты, расстралявалі і падпальвалі. Большасць згарэла жывымі, параненымі».

Усго немцы 14 мая 1943 года расстралялі і спалілі 1050 чалавек. Засталося параненых, якія ўцяклі ад гэтай расправы, толькі 10... У дзень расстралялі немцамі жыхароў Кабылеву выратавалася Фядора Мікалаўна Гайдаш. Падчас пакару ёй удалося схавацца. Але яе заўважыў Гульці, падшыў і стрэліў у нагна. Калія прабіла левая плячо. Жанчына праражала сэрца разваліла дзве лускі. Партызанскі семі выйшлі з лесу, падаралі яе. Яна зсёг сутак жыла ў атрадзе. Пасля гэтага памерла.

«МУЖ І СЫН ЗГАРЭЛІ. Я ІХ НЕ АПАЗНАЛА»

Паказанні супраць здрачнікаў далі жыхары Кабылевы, якім цудам баюся пакару і таму хаваю сваё дабро».

«Я не пан, а макаванцаў на чале з валацкім бургамістрам з вёска Макаванчыцаў — Мікалаем Гульцім. Пад яго кіраўніцтвам паліцэйскія расстралялі 42 чалавекі, спалілі тры дамы і разрабавалі маёмасць насельніцтва, якое пайшло ў лес. Пасля расправы Гульці заявіў: «Калі ў вас у вёсцы будуць партызаны, то прыедзьце і змяцце да адной душы ўсіх разам з хатамі. Вы не думайце, што Чырвоная Армія вернецца: яна ўжо за Масквой, а ўсё сталінскіх бандытаў мы пераваляем. Нас вызвалілі ад крма, зараз будзе толькі нямецкая ўлада». Гульці пагражаў і казаў, што ад яго нічога не схавацца. 13 мая бургамістр з васьмі паліцамі і чатырма немцамі прыехаў у Кабылеву, і ў лес забілі 12 чалавек. На другі дзень раніцай прыехала 11 машын немцаў і паліцэйцаў — атрад СС. Кіраваў ачлененнем Кабылеву асабіста Гульці. Я трымаў паліцэйскага фашыста ў вёсцы Пяршамайск будзе рэканструяваны і гэта месца паміці стане больш вядома ў патрыятычных маршрутах».

«Я З ВОГНЕННАЙ ВЁСКІ»

Між іншым сёлет пракурорам Гомельскай вобласці

удалось выжыць. Сведчанні 52-гадовы Ульяны Гайдаш:

«Калі ў канцы студзеня 1943 года ў Кабылеву прыехала нямецкая разведка, каля нашай хаты спынілася чалавек 10. Мой сын атупіўся ў пены, а я стала хаваць сваё дабро. У гэты час адзін з разведкі вярнуўся ў двор і сказаў гэтага не райбюро. Адказала: «Пан, Анюта сядзепа ў калодзежы і чула, як з залатых дамоў даносіліся крывы жывод спаленых людзей. Мне удалося ўцячы, а муж, нявестка і сын былі забітыя. Нявестку я тым не знайшла, а муж і сын згарэлі, іх не апазнала».

Дапуўняюць апавед пра тую трагедыю дні і успаміны 16-гадовага Уладзіміра Гайдаша:

Жыхары вёскі Пяршамайск (раней Кабылева), актывісты Каравацкага дома народнай творчасці і Чырвонадуброўскага клуба народнай творчасці кожнага год збіраюцца, каб ушановаць памяць ахвар трагедыі 1943 года.

«У студзені 1943 года ў Кабылеву прыехаў атрад паліцэйцаў і немцаў на чале з валацкім бургамістрам з вёска Макаванчыцаў — Мікалаем Гульцім. Пад яго кіраўніцтвам паліцэйскія расстралялі 42 чалавекі, спалілі тры дамы і разрабавалі маёмасць насельніцтва, якое пайшло ў лес. Пасля расправы Гульці заявіў: «Калі ў вас у вёсцы будуць партызаны, то прыедзьце і змяцце да адной душы ўсіх разам з хатамі. Вы не думайце, што Чырвоная Армія вернецца: яна ўжо за Масквой, а ўсё сталінскіх бандытаў мы пераваляем. Нас вызвалілі ад крма, зараз будзе толькі нямецкая ўлада». Гульці пагражаў і казаў, што ад яго нічога не схавацца. 13 мая бургамістр з васьмі паліцамі і чатырма немцамі прыехаў у Кабылеву, і ў лес забілі 12 чалавек. На другі дзень раніцай прыехала 11 машын немцаў і паліцэйцаў — атрад СС. Кіраваў ачлененнем Кабылеву асабіста Гульці. Я трымаў паліцэйскага фашыста ў вёсцы Пяршамайск будзе рэканструяваны і гэта месца паміці стане больш вядома ў патрыятычных маршрутах».

«Я З ВОГНЕННАЙ ВЁСКІ»

Між іншым сёлет пракурорам Гомельскай вобласці

Адзін з паліцэйцаў адказаў: «Я воль да табе партыю з пач чалавек». Бачыў, як перад Гульцем паставілі Ганну Белую, яе сына Валодзьку чатырох гадоў, Грышу семі гадоў. Разам з ім сталая Марыя Браль з сямігадовай дачкай Юліяй. Усіх іх Гульці пакараў за аўтамата. Яны ўпалі недалёка ад мастка і так лжгалі гняць дзён пасля расстраляў. Вылазчыца з пад мастка, я за дзьмям неаўважана прабраўся ў агарод і заўваж у лес...»

ПА ЗАКОНАХ ВАЕННАГА ЧАСУ

Ужо 12 снежня ў Макаванчыцах пачалося адкрытае судовае пасаджэнне ваенна-папавога суда 12-й гвардзейскай стралковай дывізіі. Сабраны следствам матэрыялы дакладна сведчылі аб інаватасці фашысцкіх прыслужнікаў Гульці і Белага ў знішчэнні жыхароў вёскі Кабылева. Акрамя таго, за здраду Радзімы і расправу над мірным насельніцтвам перад судом паўсталі старасты вёскі Хобнае — Гаркуса, вёскі Дровішча — Кохан, вёскі Макаванчыцаў — Кандрэценка, а таксама Шаўлюкоўскі і Дамітэрыенка, па даносах якіх расправы ішлі з партызанамі і і сем'ямі, — звяртаў увагу пракурор Гомельскай вобласці Віктар Марозэў. — Вядома, што ўжо на наступны дзень абвешчана пра расправы: Гульці, Бель, Гаркуса прыгавораны да смертнага пакарэння праз павешанне, а Шаўлюкоўскі, Дамітэрыенка, Кохан і Кандрэценка — да катаржных работ тэрмінам на 20 гадоў. У той жа дзень прыгавор у дачыненні да карнікаў Кабылеву прывялі ў выкананне. Указам Прэзідыума Вярхоў-

нага Савета СССР ад 19 красавіка № 39 «Аб мерах пакарання для нямецка-фашысцкіх зладзей, віватых у забойствах і катанянях савецкага грамадзянскага насельніцтва і палонных чырвонаармейцаў і дзяцей, ад шпіёнаў, здраднікаў Радзімы з ліку савецкіх грамадзян і дзяцей іх памагатыя» устанавілася адказнасць.

Пры гэтым для першай катаргі абвінавачаных — пакарэнне смерцю праз павешанне, а для другой — катаржна работы тэрмінам ад 15 да 20 гадоў. Указ ад 19 красавіка 1943 года не прадугледжваў абсарджанна. У дакументах асабіва падкрэслівалася, што выкананне прысуду ў дачыненні да асоб, прысуджаных да смертнага пакарэння, варта «вырабіць публічна, пры народах, а цэлы павешаных падкрэсліваць на шыбеніцы на працу некалькіх дзён, каб усё ведалі, як кароціцца і квая адплатна напатае ўсяжка, хто зробіць гвалт і расправу над грамадзянскім насельніцтвам і хто здраджвае сваёй Радзіме».

Есць падставы меркаваць, што ахвар спаленні вёскі Кабылева было нашым больш, чым удалося ўстанавіць статыстыку. Вядома, што пасля расправы мільёны жыхароў хаваў іх катэры. Па адной з версій партызаны, якія прабылі па на чале, капалі магільні на месцах, дзе лжгалі целы. З акта першай звесткі акупантаў ад 28 лістапада 1943 года вядома, што ў той момант буйныя магільні знаходзіліся на паўночна-заходняй, заходняй і ўсходняй ускраінах Кабылевы. Дзсяткі стых магільні ўжо пасля вайны пераклілі ў адно агульнае пахаванне — брацкае, у цэнтры вёскі Кабылевы. На гэтым месцы ўсталяваны маёмасць паміці ў памяць аб ахварах страшнай расправы.

Дарчы, налета з дня малавядомай трагедыі спалення вёскі сплюнцуюць 80 гадоў. Жыхары Рэчыцкага раёна і ўсе неаб'яваўны да захавання ваенна-гістарычнай спадчыны раёна людзі спадзяюцца, што Іосунчы мемарыял ахварам фашызму ў вёсцы Пяршамайск будзе рэканструяваны і гэта месца паміці стане больш вядома ў патрыятычных маршрутах.

«Я З ВОГНЕННАЙ ВЁСКІ»

Між іншым сёлет пракурорам Гомельскай вобласці

Кіраўніцтва Каравацкага сельвыканкома рыхтуе праект рэканструкцыі памятнага знака ў вёсцы Пяршамайск (раней Кабылева) для ўдзелу ў конкурсе грамадзянскіх ініцыятыў.

пераможцам рэспубліканскай вятарыні «Шла ваіна народная...», якую праводзіла рэдакцыя газеты «Пінер Беларусі». У якасці прыза выпускнік Салтанавскай школы атрымаў кнігу «Я з вогненнай вёскі» з віватанам аднаго з трох не аўтаруа — пісьменніка Янкі Брыля.

вызвалення Беларусі, то знайсці дакумэнты, якія датычыліся дзеянняў паліцэйска Чумака. Там усячы запіс дапоўняў сваёй дзядулі, ён быў старэйшым класіка і таму лічыўся ў нямецкіх расстральных спісах, у якія ўключалі ўсіх партыйных і савецкіх работнікаў. Цудам яму удалося ўгаварыць памагатаў акупантаў не губіць сям'ю... Для мяне гэта памяць жывая, — падзяліўся суразмоўца.

Сёння ў рамках крэмінальнай справы аб расследаванні генацыду беларускага народа на Гомельшчыне працягваюцца маштабная работа па увекавечанні гістарычнай паміці, звяртае увагу пракурор Гомельскай вобласці Віктар Марозэў:

— Мы бачым задачу ў тым, каб у кожнай сельскай школе раёна і вобласці быў свой невялікі куток, прысвечаны спаленні вёскам. На нашай гомельскай зямлі кожны населены пункт пацярпеў і важна данесці да маладога пакалення маштабы тых звестак, генацыду беларускага народа, важна не толькі аднавіць гістарычную праўду аб падзеях тых часоў, але і не дапусціць фальсіфікацыі фактаў і вынікаў Другой усветнай вайны.

Наталія КАПРЫЛЕНКА.

Праект стварэння пры фінальнай падтрымцы ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта № 131 ад 31 сакавіка 2022 года.

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)
информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу
Аукцион состоится 21.11.2022 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	- капитальное строение с инвентарным номером 441/С-14676 (назначение – здание специализированное для производства продуктов питания, включая напитки, и табака, наименование – здание колбасного цеха), площадь – 409,9 кв. м, расположенного по адресу: Гродненская обл., Ивьевский р-н, г. Ивье, ул. 50 лет Октября, д. 47/1. - капитальное строение с инвентарным номером 441/С-16125 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание гаражей), площадь – 83,3 кв. м, расположенного по адресу: Гродненская обл., Ивьевский р-н, г. Ивье, ул. 50 лет Октября, д. 47, корп. 1. Лот № 1 расположен на земельном участке кадастровый номер 42295010001002959, расположенном по адресу: Гродненская обл., г. Ивье, ул. 50 лет Октября, д. 41, площадью – 0,3784 га, целевое назначение – земельный участок для строительства и обслуживания здания колбасного цеха. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в пользу заложенной земли. Виды ограничений (обременений) прав: земельные участки, расположенные на территории, подверженной радиационному загрязнению (зона проживания с периодическим радиационным контролем), код – 3,5 площадью 0,3784 га, земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код – 5,2, площадью – 0,0344 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код 5,2, площадью – 0,0618 га
Начальная цена продажи	43 560 руб. (сорок три тысячи пятьсот шестьдесят рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	4 356 руб. (четыре тысячи триста пятьдесят шесть рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 17.11.2022 г. до 15.00
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 19.03.2022 г.	
Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auctions	

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)
информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу.
Аукцион состоится 21.11.2022 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	- капитальное строение с инвентарным номером 421/С-1279, расположенного по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, 44/2, бытовое помещение, площадь – 23,2 кв. м, целевое назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – бытовое помещение; - капитальное строения с инвентарным номером 421/С-1278, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, д. 44, площадью – 64,0 кв. м, назначение – здание административное, наименование – административное здание; - капитальное строение с инвентарным номером 421/С-9330, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, 44/1, проходная, площадь – 10,5 кв. м, целевое назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – проходная. - капитальное строение с инвентарным номером 421/С-1280, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, д. 44, площадью – 64,0 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж. Лот № 1 находится на земельном участке, кадастровый номер 42135620002000129, расположенном по адресу: Гродненская обл., г.п. Радунь, ул. Советская, 44, площадью – 0,3684 га, целевое назначение – земельный участок для обслуживания производственных зданий и сооружений
Начальная цена продажи	71 166,48 руб. (семьдесят одна тысяча сто шестьдесят шесть рублей сорок восемь копеек) с учетом НДС
Сумма задатка	7 116 руб. (семь тысяч сто шестнадцать рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 17.11.2022 г. до 15.00
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 31.03.2022 г.	
Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auctions	

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества ООО «Комповид» (УНП 500221613), объявляет о проведении 02.12.2022 г. в 09.00 публичных торгов в электронной форме.
Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: bankrottorg.by.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН
Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY.
Продавец: ООО «Продукум» (УНП 490427137), г. Новополоцк, ул. Молодежная, д. 11а, комн. 27, в лице антикризисного управляющего ООО «Юридическая компания «Левагус», тел. +375 (29) 196-67-00.
Повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены 02 декабря 2022 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28.
Предмет торгов – капитальное строение, инв. № 330/С-5617, пл. 60,63 кв. м, на земельном участке с кадастровым № 34150000013000021, пл. 0,7268 га, по адресу: Гомельская обл., Мозырский р-н, г. Мозырь-11. Начальная цена предмета торгов – 19 159 43 бел. руб. без НДС. Тел. для ознакомления и осмотра +37529 698-53-18.
Для участия в торгах необходимо в срок с 02.11.2022 г. 09.00 по 01.12.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 19113330, получатель – ЗАО «Белреализация».
Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказать от их проведения не позднее, чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 2 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок оплаты предмета торгов – не позднее 30 календарных дней со дня проведения торгов.

Внеочередное общее собрание акционеров ОАО «МинскСортСемОвощ» (220014, г. Минск, ул. Кузьмы Минина, д. 21, корп. 1) по решению наблюдательного совета Общества состоится в очной форме 15 ноября 2022 года
Повестка дня собрания:
1. Уменьшение уставного фонда ОАО «МинскСортСемОвощ».
2. Унесение изменений в Устав ОАО «МинскСортСемОвощ».
Место проведения собрания: г. Минск, ул. Минина, 21, корп. 1. (актовый зал).
Начало собрания: 09.00.
Время регистрации участников – в день проведения собрания с 08.30 до 08.55 по месту проведения собрания.
Время ознакомления акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания – с 9.00 до 16.00 в рабочие дни (понедельник – пятница), начиная с 08 ноября 2022 года, по адресу: г. Минск, ул. Минина 21, корп. 1.
Принятый предложенный в повестку дня – с 31 октября 2022 года по 04 ноября 2022 года.
Список акционеров для участия в собрании будет составлен на основании реестра по состоянию на 08 ноября 2022 года.
Регистрация акционеров проводится по паспорту, а представителями – по паспорту и доверенности.
УНП 60002864
Наблюдательный совет ОАО «МинскСортСемОвощ»

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Каток дорожный CATERPILLAR CS-563E (рег. знак КА-7 0688), 2007 г. в.	47520,00	4752,00	2376,00
2	Прицепная установка для приготовления битумных дорожных строительных смесей СБ-500 (инв. № 3065), 2019 г. в.	50688,00	5068,80	2534,40

В отношении вышеуказанного имущества проводятся четвертые повторные торги. Стоимость снижена на 40 %. Ранее публикация о торгах размещалась в газете «Звезда» № 126 (29748) от 30.06.2022, стр. 10, № 159 (29781) от 16.08.2022, № 175 (29797) от 07.09.2022, стр. 14, № 193 (29815) от 01.10.2022, стр. 6

Местонахождение лота № 1: ОАО «Минский тракторный завод» (г. Минск, ул. Долгобродская, 29); **лота № 2:** Борovyляны, пос. Опытный, ул. Лагерная, 20

Дата и время проведения торгов 14 ноября 2022 года в 12.00 (Долгобродская – с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127

Срок приема заявлений и внесения суммы задатка с 10.00 11 ноября 2022 года до 16.00 10 ноября 2022 года

Условия для участия в торгах:
1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY36ALFA 30122215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: **OTHR 40901**. Задаток для участия в торгах по Лоту «...», ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ», проводимых 14.11.2022.
2. Заявление на участие (на каждый лот отдельно) и необходимые документы (согласие на правах и обязанности сторон в двух экземплярах (на каждый лот отдельно), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31–32, действующая копия); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или лично. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления являются дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефонам: +37529306297, +375293058650.
3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.
4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или

Информация о продавце ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ» в лице ликвидатора – ООО «Партнёр-Консультант», тел.: +375173515452, +375293396845, e-mail: pc-bel@tut.by (220090, г. Минск, улица Широкая д. 4, УНП 600013209)

Организатор аукциона ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by • сайт <https://orgtorg.by> • telegram <https://t.me/orgtorg>

Объявление о проведении первых повторных торгов в форме конкурса по продаже имущества Бобруйское ОАО «Агромашсервис»
Организатор торгов УПРАВЛЯЮЩИЙ ООО «УПРАВЛЯЮЩАЯ КОМПАНИЯ БРИК-СХ» – ДИРЕКТОР ДЕНЕКИНА ЖАННА ВЛАДИМИРОВНА Тел. +375 29 154-55-36, e-mail 333014914@mail.ru
Продавец имущества БОБРУЙСКОЕ ОАО «АГРОМАШСЕРВИС», УНП 700003471
Место проведения торгов: Ул. Гоголя, дом 173А, г. Бобруйск, Могилевская область
Дата, время и форма проведения торгов Первые повторные торги по продаже лота № 1 – в форме конкурса – состоятся 18.11.2022 года в 10.00.
Получить полную информацию о порядке и условиях проведения торгов, о предмете торгов можно в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по контактному телефону +375 (029) 154-55-36
Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни с 9.00 до 18.00 с предварительным согласованием с организатором торгов.

ЛОТ № 1: КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ (объекты недвижимости, оборудование) стоимостью 223 322,29 белорусского рубля.
Вышеуказанные объекты (имущественные комплексы) находятся по адресу: Могилевская обл., Бобруйский район (около д. Думановщина, д. Слобода, д. Химы, д. Гончаровка).
Ознакомиться с предметами торгов можно по месту их нахождения с 09.00 до 17.00 в рабочие дни, предварительно согласовав время с организатором торгов по телефону +375 44 561-40-48 либо по запросу на электронную почту управляющая@333014914@mail.ru.
Условия конкурса для лота № 1.
Содержание лота: деятельность предприятия и основного вида деятельности (сельское хозяйство). Сохранение целевого назначения продаваемых объектов – для целей производства сельскохозяйственной продукции.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Химчистка и стирка белья»
Организатор аукциона – ИГ УКП «Центр по приватизации», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, тел.: 8-0222-42-25-64, 8-029-15-15-444.
Аукцион состоится 30 ноября 2022 года в 15.00 по адресу: г. Могилев, пер. Комиссарийский, 5.
Предмет аукциона (наименование объекта, его местонахождение, арендуемая площадь, кв. м):
ЛОТ № 1 – Изолированное помещение с инв. № 700/D-152301, общей площадью 363,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, Славгородское шоссе, 179-2; - изолированное помещение с инв. № 700/D-152300, общей площадью 156,7 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, Славгородское шоссе, 179-1; - капитальное строение (склад) с инв. № 700/С-81484, общей площадью 78,0 кв. м; капитальное строение (склад) с инв. № 700/С-81483, общей площадью 128,0 кв. м; капитальное строение (благотворительство территории) с инв. № 700/С-106077, общей площадью 3315,4 кв. м; ворота металлические; ограждение металлическое; заставка железобетонная, расположенные по адресу: г. Могилев, Славгородское шоссе, 159.
Начальная цена продажи – 91 691 р. 03 к. (с учетом НДС). Заявки принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 17.00 (обедный перерыв – с 13.00 до 14.00) по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 407.
Последний день приема заявлений и внесения задатка – 28 ноября 2022 года до 13.00.
Заявления, поступившие после указанного срока, не рассматриваются.
Информация об опубликовании извещения размещена на официальных сайтах Могилевского областного исполнительного комитета www.mogilev-region.gov.by Могилевского городского исполнительного комитета www.mogilev.gov.by.
УНП 700008710

ВАКЦЫНАЙ — ПА ГРЫПЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як вядома, гэта захворванне небяспечнае сур'езнымі ускладненнямі, у тым ліку пнеўмоніяй і сінусітам, міякардытам і атытам, трахеітам, менингітам, энцефалітам, міязітам. Вакцынацыю лепш прайсці восенню. Арганізму спатрэбіцца тры-чатыры тыдні на фарміраванне імунітэту.

Яшчэ адзін аргумент на карысць вакцынацыі — той факт, што грып — захворванне з высокай ступенню заразнасці. Адзін хворы здольны заразіць 7—12, а па некаторых даных — да 40 навакольных.

— Захворванне на вострыя рэспіраторныя інфекцыі, у тым ліку і грып, актуальнае ва ўсім свеце, Беларусь не выключэнне. Прафілактычныя меры — выкарыстанне маскі, антысептычнага апрацоўка рук, пазбяганне месцаў масавага збору людзей і г. д., вядома, даюць станоўчы вынік у зніжэнні хуткасці распаўсюджвання інфекцыі, аднак адназначна самым дзейным метадам з'яўляецца вакцынапрафілактыка, — гаворыць Марына Віктараўна.

Адметна, што з усёй групы рэспіраторных вірусаў спецыфічная прафілактыка існуе толькі супраць віруса грыпу і з 2021 года — супраць інфекцыі COVID-19.

Больш прышчапляемся — менш хварэем

Вакцынапрафілактыка грыпу даказала сваю абгрунтаванасць і этазагоднасць, кажа спецыяліст. З павелічэннем ахопу прышчэпкам супраць грыпу да 40 % насельніцтва захворванне за апошнія 10 гадоў знізілася ў дзясяткі разоў.

— Аналіз даных па захваральнасці на грып і вострыя рэспіраторныя інфекцыі насельніцтва Мінскай вобласці ў эпідэмічным перыяд актыўнасці рэспіраторных вірусаў 2021—2022 гадоў паказвае, што захваральнасць на вострыя рэспіраторныя інфекцыі прышчэпленых супраць грыпу ў 2022 годзе

была ніжэйшая за захваральнасць непрышчэпленых у 17,2 раза, або на 94,2 %, — прыводзіць лічбы ўрач.

Не сакрэт, што вакцынацыя супраць грыпу працоўнага насельніцтва дае магчымасць максімальна захаваць здароўе, знізіць страту прадукцыйнасці працы, паліпшыць павышаную нагрузку на здаровы персанал. У 2021 годзе ў працоўных калектывах, ахопленых прышчэпкам супраць грыпу на 40 і больш працэнтаў, захваральнасць прышчэпленых была ніжэйшая, чым непрышчэпленых, у 9 разоў.

Ці варта прышчапляцца кожны год?

Сапраўды, для дзейняга абароны супраць віруса грыпу прышчапляцца неабходна кожны год. Гэта звязана з двума фактарамі. Па-першае, з працяглаю выпрацаванага імунітэту супраць віруса грыпу: ён захоўваецца прыкладна на працягу года. Па-другое, з цыркуляцыяй некалькіх штамаў віруса, якія штогод могуць мяняцца. Грыпозныя вакцыны ўтрымліваюць 3-4 розныя штамы віруса грыпу.

— Кожны год кансультацыйны камітэт Суветнай арганізацыі аховы здароўя аналізуе цыркуляваныя штамы віруса грыпу і выдае рэкамендацыі па складзе вакцын на будучы сезон для Паўночнага паўшар'я. Усе грыпозныя вакцыны, якія паступаюць на тэрыторыю Беларусі, утрымліваюць рэкамендаваныя састаў, — удакладняе эпідэміялаг.

Небяспечны канцэртэйл: грып + COVID-19

Улічваючы эпідэміялагічную і арганізацыйную характарыстыку і захваральнасці на каранавірусную інфекцыю, у перыяд сезоннага ўздыму рызыка інфіцыравацца адначасова COVID-19 і вірусам грыпу, у тым ліку і іншым вірусам рэспіраторнай групы, вельмі высокая.

— Заражэнне можа адбывацца адначасова двума і больш узбуджальнікамі, альбо

новая інфекцыя можа напластоўвацца на ўжо наяўнае захворванне, што ў значнай ступені павялічвае рызыку ўзнікнення спалучанай паталогіі. Як правіла, спалучэння інфекцый працякаюць даўжэй, пры іх часцей узнікаюць розныя ускладненні, асабліва ў асоб з рознай хранічнай паталогіяй, у якіх нават нябярэжкая рэспіраторная інфекцыя можа стаць прычынай абвастрэння хранічнага захворвання, — папярэджае доктар.

Каму абавязкова патрэбна прышчэпка?

Асабліва цяжка пераносіць інфекцыю дзеці і пажылыя людзі, для гэтых узростаў груп вельмі небяспечныя ускладненні, якія могуць развіцца падчас захворвання. Дзеці хварэюць цяжэй у сувязі з тым, што іх імунная сістэма яшчэ фарміруецца. А для пажылых, таксама яшчэ для «ўладальнікаў» хранічных захворванняў, вірус небяспечны з прычыны аслабленай імуннай сістэмы.

Медыкі схіляюцца да таго, што ў ідэальным варыянце вакцынацыя супраць грыпу патрэбна ўсім, у тым ліку дзецям, пачынаючы з 6-месячнага ўзросту і далей без абмежавання ўзросту.

Аднак правесці вакцынацыю ўсяго насельніцтва ў любой краіне за 2-3 месяцы штогод практычна неаэральна, і Суветная арганізацыя аховы здароўя рэкамендуе мінімальны план: ахапіць прафілактычнымі прышчэпкам не менш за 75 % насельніцтва з груп рызыкі, гэта значыць найбольш уразлівых і эпідэміялагічна значных груп насельніцтва. У першую чаргу — дзеці ва ўзросце ад 6 месяцаў да 3 гадоў; усе дзеці ад 3 гадоў і дарослыя з хранічнымі захворваннямі і імунадэфіцытнымі станамі; асобы, старэйшыя за 65 гадоў; цяжарныя жанчыны; медыцынскія і фармацэўтычныя работнікі; дзеці і дарослыя, якія знаходзяцца ва ўстановах з круглулачымі рэжымамі знаходжання; работнікі дзяржаўных органаў, якія ад-

казваюць за бяспеку дзяржавы і жыццядзейнасць насельніцтва. Апроч гэтага, вакцынацыя важная для працоўнікаў «грамадскіх» сфер: адукацыі, гандлю, грамадскага харчавання, камунальнай сферы і іншых.

Супрацьпаказаннем для вакцынацыі з'яўляецца востры стан любой хваробы, у тым ліку і інфекцыйнай. У такім выпадку варта дачакацца поўнага выздараўлення.

— У нашай краіне плануецца прывезці не менш як 40 працэнтаў ад усяго насельніцтва і не менш як 75 працэнтаў з пералічаных груп рызыкі, — дадае Марына Качкан.

Ад чаго яшчэ варта прышчапіцца?

З ускладненняў віруснай інфекцыі найбольш небяспечная пнеўмонія, якая можа развіцца як пры інфіцыраванні вірусам грыпу, так і COVID-19.

Як вядома, грыпозныя вакцыны могуць прымяняцца адначасова з іншымі, у прыватнасці з вакцынай супраць COVID-19. Пры гэтым улічваюцца супрацьпаказанні да кожнай з уживальных вакцын. Прэпараты ўводзяцца ў розныя ўчасткі цела рознымі шпрыцамі.

Пры наведванні арганізацыі аховы здароўя з нагоды вакцынацыі супраць грыпу можна адначасова зрабіць вакцынацыю супраць каранавіруснай інфекцыі — бустарную або першасную (калі раней не прышчапляліся), супраць сплуняку і дыфтэрыі (калі падышоў тэрмін планавай прышчэпкі), супраць адру, які ў медыцынскіх дакументах адсутнічаюць звесткі аб перанесеным захворванні на адзёр або маюцца звесткі толькі аб адной прышчэпцы супраць яго.

Алена КРАВЕЦ.

Извещение о повторном открытом аукционе по продаже не завершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома в г. Гродно 6 декабря 2022 года

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) не завершенного строительством капитального строения	Ориентировочные расходы по подготовке документации для проведения аукциона, руб.	Начальная цена предмета аукциона (в том числе: начальная цена не завершенного строительства капитального строения; земельного участка), руб.	Сумма задатка, руб.
1*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Олимпийская, 57 (У-720, микрорайон «Погораны-Ковшеники») 440100000003003452	0,1388	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение. Наружная площадь (площадь застройки) 138 (143) кв. м; общая площадь здания 123,50 кв. м. Фундамент: бетон; наружные стены: панели железобетонные, блоки газосиликатные; внутренние стены: блоки газосиликатные; перегородки: кирпичи, блоки газосиликатные; перекрытия: дерево, крыша: дерево. Наружная, внутренняя отделка стен: облицовка теплоизоляционными панелями. Мансарда 138 кв. м, стены блоки газосиликатные; перекрытия: дерево	382,45	75 260,28 (45 154,56; 30 105,72)	10 000

* - Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к внеплощадочным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и пр., и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов застройки (стро-

ительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несовершенного аукциона: внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам

документации, необходимой для его проведения в течение 10 рабочих дней; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «ГТАРЗК» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результате аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; в установленном срок продолжить строительство жилого дома. Затраты на организацию и проведение аукциона рассчитываются исходя из фактических затрат и доводятся до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечисляемый на расчетный счет УЧ24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВВУ2Х, УИП 590727594, получатель — коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению; представить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы:

заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы; дополнительно представляются: гражданством — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица РБ — доверенность, выданная юристом; документ, подтверждающий полномочия должностного лица; копии документов, подтверждающих государственную

регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан — документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится 6 декабря 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал). Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117 с 4 ноября по 30 ноября 2022 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дан с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников.

Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Осмотр земельного участка на местности производится желающим самостоятельно в удобное для них время. Контактные телефоны: + 375 (152) 626055, 626056. URL: https://t.me/grodno_cn

ВНИМАНИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ, ОРГАНИЗАЦИЙ И ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИИМАТЕЛЕЙ!

Комитетом государственного имущества Гродненского областного исполнительного комитета проводятся аукционы по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности Волковского района

К ПРОДАЖЕ ПРЕДЛАГАЮТСЯ:

1) Комплекс № 9 бывшего военного городка в Волковском районе, Российский с/с, 38, 38/2, 38/3, 38/4, 38/5, 38/6, 38/7 около г.н. Россь.

Начальная цена предмета аукциона — 9 базовых величин. Размер задатка — 1 базовая величина.

2) Комплекс объектов бывшего военного городка № 11 в Волковском районе, Российский с/с, 31, 31/1-31/13 около д. Лозы.

Начальная цена предмета аукциона — 18 базовых величин. Размер задатка — 1 базовая величина.

Аукцион состоится — 25.11.2022 г. в 12.00. Заявки на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. 17 Сентября, 39. Последний день подачи заявлений на участие в аукционе — 21.11.2022 г. до 16.00.

Подробная информация по телефонам: в городе Волковское 8 (01512) 5 13 44, 2 06 03, в городе Гродно 8 (0152) 62 39 24, 62 39 34, 62 39 31. Дополнительная информация размещена на сайте: <https://au.nca.by>

УИП 50042135

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие

«Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Узденский райгазсервис» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже имущества в составе:

Лот № 1: ЗЕРНОСЛАД (составные части и принадлежности: пристройка), инв. № 623/С-60713 общей площадью 620, 2 кв. м, расположенный на земельном участке с кадастровым номером 625684200009000010 площадью 0,8268 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, Узденский район, Узденский с/с, 19 (в районе Д. Низок). Земельный участок имеет ограничения в использовании: природная территория, подлежащая специальной охране (в водоохранной зоне реки пруда, пл. 0,8265 га; охранный зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт, пл. 0,0459 га; охранный зона электрических сетей напряжением свыше 1000 вольт, пл. 0,0148 га; природная территория, подлежащая специальной охране (в зоне санитарной охраны источника водоснабжения централизованных систем питьевого водоснабжения), пл. 0,6528 га. Начальная цена с НДС (20 %) — 35 400,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены — 3 540,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BP SB30121082600169330000 в ОАО «Сбербанк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК PPSBVB2X, УИП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа — 40901, ОТНН.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится

в течение 15 (пятнадцати) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победителем (единственным участником) аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает Продавцу затраты на публикацию извещения о

проведении торгов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 09.12.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 08.12.2022 до 17.00 по указанному адресу в каб. 320.

УИП 60003330

«І да сонца коласам»

Што дом-музей Якуба Коласа падрыхтаваў

УЖО на гэтым тыдні мы адзначым 140-годдзе Якуба Коласа. Абдудзецца шмат значнага, цікавага... Асноўны арганізатар святкаванняў — Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа. Мы гутарым з яго дырэктарам Ірынай МАЦЯС пра тое, што музей падрыхтаваў да юбілею класіка, як умацоўваць творчыя сувязі ў сённяшнім неспакойным свеце і як прывабліваць новых наведвальнікаў.

— І мы іх дадаём. У Акінчыцах гэта інсцэніроўка ўрыўка з «Новай зямлі» «Раніца ў нядзельку». Можна будзе нават пачаставацца білінамі з печы, як героі паэмы. На Альбудзі — інтэрактыўная зона ў «Хатцы знахаркі»: гарбата з лекавых зёлак, спосабы лекавання ў сям'і Міцкевічаў... А яшчэ дэгустацыя мёду, продаж сувеніраў ад майстроў Стаўбцоўшчыны. У Смольні народная артыстка Беларусі Таццяна Мархель увасобіць вобраз маці Якуба Коласа, Алег

Мясцовыя скульптары ўсё, што магчыма, адрамантавалі, што трэба, замянілі. Сёлета, як ніколі, дружнай талакой працавалі. Міністэрства культуры, Міністэрства лясной гаспадаркі, Мінгарвыканкам, Мін аблвыканкам, Стаўбцоўскі райвыканкам, наш музей — усе разам стварылі варты асяродак, каб людзі маглі прыехаць, уразіцца, натхніцца творчасцю Якуба Коласа.

нашага музея мы пакажам выставу «Якуб Колас — дэпутат».

— **Здаецца, выставу на такую тэму вы праводзілі падчас адкрыцця дзевятай сесіі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у Палацы Рэспублікі?**

— Так, і яна спадабалася, многія адкрылі для сябе Коласа па-новаму, як грамадскага

Пра сядзібы і дабрачыннасць

— **Юбілеяў Якуба Коласа адзначана шмат... Чым адрозніваецца сёлетні?**

— Звычайна навукова-практычную канферэнцыю «Каласавіны» праводзілі 3 лістапада, калі нарадзіўся Колас, а 4-га ехалі на яго радзіму. Сёлета 3-га мы паедзем на Стаўбцоўшчыну. Справа ў тым, што нарэшце былі сабраны грошы на ўстаноўку помніка Якубу Коласу ў Стоўбцах, і мы вырашылі: сімвалічна, калі дзень нараджэння класіка адзначацца ўрачыстым адкрыццём помніка на яго радзіме.

Вінярскі прачытае вершы, выступіць кіраўнік тэатра «Жывое слова» Алесь Сівохіна. Фотазона адлюструе гульні ў шахматы паміж Янкам Купалам і Якубам Коласам... Менавіта ў Смольні песняры ўпершыню і сустрэліся, магчыма, і ў шахматы гулялі.

— **Ну, з успамінаў Коласа можна зрабіць выснову, што замест шахмат на той гістарычнай сустрэчы былі чарачкі...**

— Але пасля класікі неаднойчы бавілі час за шахматамі! Дарэчы, паколькі мы заклучылі дамову аб супрацоўніцтве з «Беларусьфільмам», у музеі адбыўся паказ мультфільма, як Колас і Купала гуляюць у шахматы. Гэты мультфільм паказалі і ў адноўленым стаўбцоўскім кінатэатры. Апошняя кропка — сядзіба Ласток... Вельмі хачу, каб надвор'е не падвяло, бо ехаць туды трэба па лясной дарозе. Яе, дарэчы, дапамаглі нам прывесці да ладу дабрачыннікі. Мясціны там вельмі прыгожыя... Будаўнікі, якія дапамагалі рамантаваць сядзібу, бачылі і дзіку, і змей...

— **Як у свой час сын лесніка Кастусь Міцкевіч. Дарэчы, у мемарыяльных сядзібах раней працавалі сваякі Коласа...**

— На жаль, час няўмольны. Софія Пятроўна Міцкевіч, жонка ўнучатага плямянніка Якуба Коласа, звольнілася па стане здароўя, але перадала свой вопыт. Цяперашнія супрацоўнікі, па агульным прызнанні, вельмі хораша праводзяць экскурсіі.

— **А што наконот драўлянай скульптуры «Шлях Коласа», якая выяўляла ў мемарыяльных сядзібах герояў коласавіцкіх твораў? Чула, што яна патрабавала рэстаўрацыі...**

— **Гэта самы пачатак святочнай праграмы?**

— Не. Перад ад'ездам у Стоўбцы ў 9.30 абдудзецца ўскладанне кветак да помніка Якубу Коласу ў Мінску, на плошчы яго імя. Выступіць народны хор імя Цігоўца, вядучы імпрэзы Алег Вінярскі прачытае вершы Коласа. Чакаем кіраўніка Саюза пісьменнікаў Беларусі, які вельмі шмат дапамагаў нам. У Стоўбцах чакаюць а 12.00, на ўрачыстай цырымоніі адкрыцця помніка. А потым праграма па чатырох мемарыяльных сядзібах філіяла нашага музея.

— **Што змянілася ў згаданых філіялах?**

— За гэты год мы зрабілі там рамонт. Канешне, вельмі напружаная праца, з-за чаго я абрашотку ад адмошкі адрозніваю. Вывучыла, якая бывае гонта, якія парканы... Нюансы дырэктарскай пасады. Ва ўсіх сядзібах будынкі драўляныя, яны старэюць, пад адкрытым небам дрэва, як ні даглядаць, псуецца. Дзякуем Міністэрству культуры, якое знаходзіла грошы. І мы, лічу, справіліся годна. Асабліва ганаруся, што давялі да ладу сядзібу ў Акінчыцах, якая першая ам са сцэнае... У нас ёсць дабрачыннікі. Шмат матэрыялаў даў лясгас, 44 кубы лесу-кружэлка выдзелілі на парканы. Удзячна супрацоўнікам Стаўбцоўскага райвыканкама, мясцовым жыхарам — яны такія адкрытыя, шчырыя... У Стаўбцоўскім Доме культуры мясцовыя таленты рыхтуюць сваю канцэртную праграму. На кожнай сядзібе нас сустрэнуць народныя ансамблі — гэтая традыцыя не мяняецца.

Пра біліны для гасцей і шахматы для класікаў

— **Цяпер вельмі папулярныя інтэрактыўныя праграмы...**

«Апалены золак»

Выстава аб жыцці Якуба Коласа ў ваенныя гады адкрылася ў Мінску

У Беларускай дзяржаўнай музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны адкрылася часовае экспазіцыя «Апалены золак», прысвечаная 140-годдзю дня нараджэння народнага паэта Беларусі Якуба Коласа.

Выстава складаецца з некалькіх раздзелаў у храналагічных межах 40-х гадоў мінулага стагоддзя. Тобок «Апалены золак» паказвае асабістыя рэчы Якуба Коласа і яго сям'і, якімі тыя карысталіся падчас Вялікай Айчыннай вайны. Сярод іх — кубачак, знойдзены на папільшы даваеннага дома, стрэльба сярэдняга сына Якуба Коласа Юрка, настольнае люстэрка Марыі Міцкевіч, жонкі паэта. Таксама там можна пабачыць фотаздымкі, дакументы, кнігі і рукапісы пісьменніка.

Кансультант упраўлення культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Надзея Аўдэя адзначыла, што сям'я Якуба Коласа з'яўляецца класічнай беларускай сям'ёй таго часу, бо яны таксама не сустрэлі з фронту сваіх родных:

— Вялікая Айчынная вайна — боль у сэрцы кожнага. Вывучаючы творчасць Якуба Коласа, мы можам адчуць глыбокую любоў да Радзімы. Яго творы перачытваюць і на фронце. Творчасць Якуба Коласа дапамагла нам сёння ўбачыць і зразумець боль і жах вайны.

Дырэктар музея ВАВ Уладзімір Варпаеў у сваю чаргу падкрэсліў сімвалізм адкрыцця выставы «Апалены золак» у Год гістарычнай памяці:

— Гэты перыяд у творчасці Коласа вельмі насычаны, канешне ж, тэмай вайны. Гэта барацьба партызанаў, падпольшчыкаў. У першым вершы, які з'явіўся 24 чэрвеня 1941 г. «Шалёнага пса — на ланцугі!», пісьменнік заклікае народ перакаваць плуг на меч і змагацца з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Падчас вайны ён быў не на зямлі Беларусі, але сэрца ягонае заставалася тут.

Дырэктар Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа Ірына Мацяс дадала, што за гэты год музей зрабіў шмат сумесных праектаў з устаноўкамі Беларусі і Расіі. Па яе словах, такія праекты патрэбны, каб была магчыма дзяліцца вопытамі і прыцягваць новых наведвальнікаў.

Часовая экспазіцыя размешчана на 3-4-м паверсе мастацкай галерэі. Наведаць яе можна да 28 лістапада.

Пра Коласа ў рэгіёнах і за мяжой

— **Але гэта — яшчэ не ўсе мемарыяльныя мясціны Коласа... У гэтым годзе я ўпершыню, напрыклад, пабачыла вельмі каларытны дом у Пінску, дзе жыла маладая сям'я Міцкевічаў. Даведалася, што ў Люсіне, дзе настаўнічаў Канстанцін Міцкевіч, калісьці адбыўся пленэр, прысвечаны творам Коласа...**

— У Люсіне цікавы краянаўчы музей, дзе ёсць шмат матэрыялаў пра колішняга настаўніка Міцкевіча. І так, вы маеце рацыю: у рэгіёнах таксама памятаюць пра Коласа, а мы ахвотна ідзем на супрацоўніцтва. Цяпер у Віцебскім краянаўчым абласным музеі адкрылася выстава «Незабыты вобраз песняра» — мы далі для экспазіцыі работы мастака Сямёна Геруса. А копіі тых работ знаходзяцца ў краянаўчым музеі ў Абаяні на Куршчыне, дзе Колас з сям'ёй жыў у гады Першай сусветнай вайны. Там таксама адкрываецца выстава да юбілею Коласа. У Віцебску пакажуць і прыжыццёвыя партрэты Коласа, а яшчэ мы перадалі туды для экспанавання куфэркі з яго мемарыяльнага кабінета. Потым нас запрашаюць Ганцавічы на канферэнцыю 9 лістапада. Запрашае і Пінск, у Гомелі адкрываем выставу «50 імгненняў жыцця Якуба Коласа» — 50 яго фотартрэтаў з нашых фондаў. І гэта не ўсё... 1 лістапада ў мінскай бібліятэцы імя Янкі Купалы цэлы дзень будзем святкаваць дзень нараджэння Якуба Коласа. А ў фае філармоніі, дзе 3 лістапада абдудзецца святочны канцэрт «Мой родны кут», на адзін дзень адкрываецца выстава, прысвечаная Якубу Коласу і Янку Купалу, падрыхтаваная сумесна з музеем Янкі Купалы. Ад

дзеечка, які дапамагаў людзям. У філармоніі мы таксама пакажам на выставе гэтую яго іпастась. 4 лістапада ў нашым музеі абдудзецца 36-я Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Каласавіны», а таксама адкрыццё юбілейнай выставы, якую рыхтуе праўнічка Якуба Коласа Васіліна Міцкевіч у межах праекта «Ад усяго сэрца, ад усяй душы. Інскрыпты Якуба Коласа». Вынікі канферэнцыі падведзём 4 лістапада а 16.00, на ўрачыстым вечары «І да сонца коласам узняцца, гімнам несыротным аб жыцці».

Але для нас юбілейны год на гэтым не заканчваецца. У снежні падрыхтуем выставу сумесна з музеем гісторыі беларускай літаратуры, у яго філіяле — музеі Максіма Багдановіча. Ёсць магчымасць аб'яднаць нашы фонды, напрыклад, у музеі Багдановіча захоўваецца аўтограф Якуба Коласа на фотаздымку, падараным Алесі Смоліч, якога няма ў нас. Ёсць іншыя цікавыя прадметы...

— **А мастакі далучыліся да святкавання?**

— Вядома! Улетку адбыўся пленэр, арганізаваны НЦСМ, у ім прынялі ўдзел мастакі з Санкт-Пецярбурга. Наведвалі мемарыяльныя месцы, малявалі пейзажы... А пленэр на базе нашага дома-музея заплаваны на наступны год. Ён жа таксама юбілейны — сто гадоў паэме «Новая зямля!» Ёсць дамоўленасць з Пасольствам Беларусі ў Турцыі ў Стамбуле аб сумесных мерапрыемствах з гэтай нагоды. Сёлета ўжо зладзілі там выставу да юбілею Коласа з даслаўнымі намі электронных копіяў экспанатаў. З'явілі сувязі і з музеем сучаснага турэцкага пісьменніка Архана Памука ў Стамбуле, які называецца «Музей нявіннасці». Праўда, здавалася б, што агульнага ў Коласа і Памука?

— **Ну, калі падумаць, Архан Памук з любоўю, на ўласных успамінах, з падрабязнасцямі апісаў Стамбул, жыццё простых жыхароў... Гэта ж, як Колас у «Новай зямлі» родную Стаўбцоўшчыну і беларускіх сялян...**

— Ну так, паралельна можна знайсці заўсёды. Спадзяюся, сустрэнемся, наладзім супрацу. Лічу, што сёння музеі не павінны замыкацца на сабе. Адкрыты да супрацоўніцтва з намі расійскі музей, напрыклад, музей-запаведнік «Міхайлаўскае». Планую паехаць у Ніжні Угоўрад, дзе ёсць літаратурны музей Максіма Горкага і Дабралюбава. Любыя сумесныя праекты прыцягваюць наведвальнікаў, развіваюць музей. Нядаўна адбыўся сумесна з аб'яднаннем «Беларусьнафта» праект «Подох Пуўначы», выстава фотаздымкаў беларускага нафтавіка Аляксандра Ключнікава. Да нас у музей прыязджалі прадстаўнікі «Беларусьнафты», многія ўпершыню...

Лізавета ГОЛАД, фота аўтара.

УЗНЯЦА...»

да юбілею песняра

— Музей Коласа — рэальны дом пісьменніка, дзе адчуваецца яго прысутнасць...

— Так, музей цесна супрацоўнічае з сям'ёй Коласа. Зараз тут працуе яго праўнучка Васіліна. Нядаўна выйшла кніга «Табой я жыў, табой жыў», прысвечаная жонцы Якуба Коласа, мы падзілі прэзентацыі з удзелам унучак класіка і яго праўнучкі. Стараемся, каб дух Коласа адчуваўся і каля яго дома — у нас вельмі прыгожа, многія прыходзяць на фотасесіі, што таксама спрыяе папулярнасці музея. А каб лепей зразумець дух Коласа, можна паўдзельнічаць у распрацаванай у музеі гульні «Жыццё па Коласу» — не так лёгка выбраць правільныя рашэнні ў той ці іншай жыццёвай сітуацыі, якія прымаў у свой час пясняр. Але ж на тое ён і адзіны і непаўторны Якуб Колас!

Пра аўтографы Коласа

У залах музея, дзе амаль падрыхтаваная да адкрыцця выстава інскрыптаў, давяршае работу над экспазіцыйнай галоўнай захавальніцкай фундаў музея Васіліна Міцкевіч.

— Праект «Ад усяго сэрца, ад усёй душы: інскрыпты Якуба Коласа» здзейсніўся дзякуючы падтрымцы спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, — распавядае праўнучка класіка. — Праект ажыццяўляўся на працягу ўсяго юбілейнага года, а гэтая выстаўка — знаёмства з яго вынікамі. Паказаць Коласа і як пісьменніка, і як грамадскага дзеяча, і як чалавека, паказаць атачэнне можна праз яго аўтографы. Кожная кніга тут памятае Якуба Коласа, цэпліны яго рук. На кожнай ён пакінуў дарчы надпіс. Такіх кніг усяго 93, у адной экспазіцыі ўсе выставіць немагчыма, але можна паглядзець дадатковую інфармацыю на нашым сайце. Экспанаты не толькі з нашых фондаў, але і з іншых музеяў, бібліятэк, прыватных калекцый. Шмат аўтографу, якія ніколі раней не друкаваліся. Экспазіцыя падзелена на дзевяць блокаў. Вось у гэтай вітрыне — аўтографы сваякам, тут ёсць і кніга, падпісаная майму дзеду. У наступнай вітрыне — кнігі, падпісаныя жанчынам з атачэння Коласа, напрыклад Таццяне Замойцай, дачце вядомага літаратуразнаўцы Івана Замойца. Вылучылі асобна кнігі, падараныя настаўнікам і студэнтам Якуба Коласа. Адно з апошніх наступленняў — кніга, падпісаная Яўгену Васільевічу Астроўскаму ў 1929 годзе. Ён вучыўся разам з Коласам у Нясвіжскай семінарыі, заслужаны настаўнік. А вось адзіны экзэмпляр, які захаваўся ад накладу «Новай зямлі» 1941 года. Астатнія асобнікі былі знішчаны немцамі, нават гранкі. У 1955-м Колас падарыў гэты рытэт Александры Дэмітраўне Жукіцкай, сваёй вучаніцы ў Белпедтэхнікуме.

Думаецца, інскрыпты Коласа павінны зацікавіцца самым шырокім колы... Бо тут ёсць аўтографы сьлынным навукоўцам, грамадска-палітычным дзеячам, пісьменнікам, дактарам, установам... Аўтограф ад 20 ліпеня 1956 года дадзены музеям Петруся Броўкі. На рускім перакладзе «Хаты рыбака» напісана: «Дарагому Петруся Броўку, дарагому спадарожніку майму, дасканаламу паэту, калі ўсе этапы майго жыцця не абходзіліся без яго — на памяць». Аўтограф адметны тым, што пакінуты незадоўга да смерці аўтара, 13 жніўня Колас памрэ.

Сярод рускіх пісьменнікаў, якім Колас падпісаў кнігі, — Гардзевіч, Новікаў-Прыбой, Ісакоўскі, Твардоўскі... На першым томе трылогіі «На ростанях» 1955 года надпіс: «Сердечно любимому, горячо уважаемому писателю советской земли Михаилу Александровичу Шолохову». Два інскрыпты нядаўна знойдзены ў асабістым архіве Самуіла Маршака.

— Вось яшчэ нядаўна знаходка, — паказвае Васіліна Міцкевіч. — Аўтограф на кнізе «Казкі жыцця» ад 8 ліпеня 1945 года гісторыку Мікалаю Красоўскаму. Ён знаходзіўся ў фондах Музея гісторыі абароны Брэсцкай крэпасці. Цяпер наша задача — выдаць першы каталог, у якім будуць прадставлены аўтографы Коласа.

Падрыхтавала Людміла РУБЛЕУСКАЯ.

Вернутая спадчына

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ «БАЯНА» І «БАМБУКА»

Як па кавалках гродзенскія архівісты збіраюць старажытныя дакументы

У Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі ў Гродне захоўваецца каля 420 тысяч адзінак за XVI — першую палову XX стагоддзя. Гэта найстарэйшы такога роду ўстанова ў краіне, якая была створана роўна 220 гадоў таму, праз год пасля ўтварэння Гродзенскай губерні. Архіў неаднаразова эвакуіравалася, размяшчаўся часта ў вільготных памяшканнях. Многія дакументы прыйшлі ў дрэнны стан і патрабавалі рэстаўрацыі. Такая работа пачалася адразу пасля вызвалення Гродна ў 1944 годзе і працягваецца да нашых дзён. Карэспандэнт «Звязды» ўдалося не толькі убачыць увесь працэс рэстаўрацыі, але і пазнаёміцца з унікальнымі дакументамі з фондаў архіва.

ПОЛІГУ У ГІСТОРЫЮ

Вось ужо восем гадоў, як гістарычны архіў месціцца ў адным з карпусоў былога завода. Гэта не ў цэнтры горада, як было раней, затое зараз умовы для захоўвання дакументаў адпавядаюць нормам.

З дырэктарам устаноў Таццянай Афанасьевай ідзём у сховішча. Яно займае ўвесь трэці паверх архіўнага будынка. Тут у большасці захоўваюцца дакументы да 1917 года. Перад вачыма паўстаюць доўгія стэлажы з ячэйкамі, у кожнай з якіх — асобная «справа». Цікава, што гэтыя тоўстыя тамы сама работнікі называюць «бамбукамі» ці «баянамі». Мабыць, з-за іх аб'ёму. Некаторыя тамы могуць утрымліваць да некалькіх тысяч дакументаў.

Кожны фонд захоўваецца асобна, мае назву і нумар. Іх больш за дзве тысячы. Каб тут арыентавацца, існуе тапаграфічны ўказальнік. Стэлаж, паліца, скрынка... Кожная папка фарміруецца паводле асобнага прыпынку. У кожным пакоі захоўваецца адпаведны тэмпературны і вільготнасны рэжым. Усталявана сістэма вентыляцыі. Таццяна Афанасьева ўспамінае недасканальныя умовы папярэдняга будынка на плошчы Тызенгаўза. Фонды амаль 150 гадоў захоўваліся ў падвальных памяшканнях, дзе было вельмі складана ўтрымліваць патрэбны кліматычныя параметры.

На стэлажах — мноства скрынак з надпісам «Гродзенская губернская кантрольная палата». Што там захоўваецца? Здымаем з паліцы адну з каробак з дакументамі 1886 года. Прыцягвае ўвагу роўны каліграфічны почырк дакументаў. Хоць сустракаюцца і друкаваныя лісты.

У адной са справаздач даецца аналіз стану дзяржаўных устаноў. Напрыклад, пратаколы паяджэнняў аб выдзяленні крэдыту на ваенныя патрэбы, закупка бальнічнай бібліі, рэвізія фінансаў і многае іншае. Праз палату праходзілі ўсе гаспадарчыя пытанні мясцовай улады. Наступныя вялікі раздзел займае «Гродзенская казённая палата». Каля сцяны знаходзіцца вялікая шафа для захоўвання карт. На адной з іх — план панскай сядзібы ў Слоніміскім павеце.

— Сёння ў архіве захоўваецца дакументальныя матэрыялы губерnskіх, павятовых і валасных органаў улады і ўпраўлення Гродзенскай губерні, а таксама частка дакументаў Віленскай губерні Расійскай імперыі. Цікавае уяўляюць дакументы, якія асвятляюць падзеі Айчынай вайны 1812 года, таксама

дакументы аб росшуку Кастуся Каліноўскага, распуссюджанне ў губерні газеты «Мужыцкая праўда». Дарэчы, у архіве ёсць некалькі нумароў газеты, у тым ліку і самы першы нумар, які выйшаў у 1862-м. Маюцца дакументы 1895—1896 гадоў аб стваральніку міжнароднай мовы эсперанта Заменгофе, — расказала дырэктар архіва.

Многія дакументы на старабеларускай, польскай, старапольскай і рускай мовах. Але сустракаюцца і на лацінцы. У некаторых згадваюцца вядомыя асобы, напрыклад Багдан Хмяльніцкі, Тадэвуш Касцюшка, Міхал Клеафас Агінскі.

ЗВЕСТКІ АД ЗНАКАМІТЫХ ЗЕМЛЯКОЎ

Самы стары дакумент, які тут захоўваецца, датаваны 1528 годам. У ім даецца дазвол Ваўкаўскаму касцёлу на карыстанне дзесяцінай даходаў. А вось на тэрыторыі Беларусі самым рарэзным з'яўляецца дакумент 1392 года, які захоўваецца ў Мінскім гістарычным архіве. Дарэчы, у краіне толькі два нацыянальныя гістарычныя архівы — у Мінску і Гродне. У свой час значная частка найбольш старажытных дакументаў Гродзенскага архіва была адпраўлена ў сталіцу.

Падчас вайны многія дакументы немцы выкінулі на плошчу, а потым на тэрыторыю турмы. У Першую сусветную вайну шматлікія дакументы завезлі ў Расію. Тое, што вярнулася, было ў вельмі дрэнным стане.

Каштоўную інфармацыю генеалагічнага плана захоўваюць метрычныя кнігі рэлігійных устаноў. У іх ёсць запіс аб нараджэнні ў 1876 годзе Алаізы Пашкевіч (Цётка). У кнізе Радашковіцкага касцёла захаваўся запіс аб нараджэнні ў 1882 годзе Луцэвіча (Якуба Коласа) ў вёсцы Вязынка Вілейскага павета. Запісы аб шлюбе Пятра Ажэшкі

і пісьменніцы Элізы Паўлоўскай у 1858 годзе, кіраўніка паўстання 1863—1864 гадоў Рамуальда Траўгута і Антаніны Касцюшкі ў 1861 годзе. У метрыках пазначаны даты смерці Тэадора Нарбута ў 1864 годзе, мастака Напалеона Орды ў 1883 годзе, Элізы Ажэшкі ў 1910 годзе. Захоўваецца і замежны пашпарт пісьменніцы.

Гартаем дакументы, якія датычацца знакамітых асоб. Вось ліст з Парыжа ўраджэнца Беларусі, рэктара Чылійскага ўніверсітэта, нацыянальнага героя Чылі Ігната Дамейкі, які ён напісаў 1 студзеня 1834 года памешчыку Лясковічу Гродзенскай губерні. Паколькі ён быў пад наглядом, уся перапіска праходзіла праз цензур, і нейкім чынам пісьмо не дайшло да адрасата.

Іх арсенал — клей, памазкі, спецыяльная тонкая кандэнсатарная папера.

Вось, напрыклад, з архіва на рэстаўрацыю трапляе старажытны фаліант. Той самы «бамбук-баян». Таўшчэзны том расшываецца на аркушы, і пачынаецца іх апрацоўка. Кожны ліст з абодвух бакоў пабэраўляюць ад пылу і дзынфіцыруюць. Потым настае чарга клею і кандэнсатарнай паперы. Клей, дарэчы, рэстаўратары робяць на мучной аснове, куды дабаўляюцца антысептык і гліцэрына.

Затым кожны аркуш з абодвух бакоў накрываецца гэтай паперай. Рэстаўратар некалькі разоў праходзіць па ім памаском, бо папера вельмі хутка ўбірае клей. Гэты працэс паўтараецца кожны разоў. Там, дзе ліст пашкоджаны, падбіраецца падобная на дакумент папера, і старонка з дапамогай яе дарошчываецца. Рэстаўратар Алена Фільмановіч, напрыклад, займаецца аднаўленнем пратакола губернскага праўлення 1825 года, у якім пашкоджана трэцяя частка.

Пасля гэтых працэдур дакументы сушацца і ідуць пад прэс, а потым — на гільяціну. Так грозна называюць прыладу для абрэзкі лішняга. Станок таксама можна лічыць рарэзным, ён зроблены на пачатку 60-х гадоў XX стагоддзя, але працуе спраўна.

Потым аркушы перадаюцца на пералёт, збіраюцца ў стос, у ім робяць пяць адулін і падшываюць натуральнай ільняной ніткай. Рыхтуецца спецыяльная вокладка з ільняной тканіны. Пасля гэтых маніпуляцый адноўлены «бамбук» вяртаецца ў сховішча.

Па словах дырэктара архіва, для пералёту карыстаюцца пералётным матэрыялам з тканіны з рознымі відамі пакрыцця. Але апошнім часам сталі выкарыстоўваць грубую мешкавіну, якая мае падабенства з гістарычным афармленнем арыгіналаў.

Работа на рэстаўрацыі даволі марудная, праца амаль поўнаасцю ручная. Задзейнічаны толькі жанчыны. У дзень кожны рэстаўратар павінен аднавіць 90 лістоў. А толькі адзін такі «бамбук» можа налічваць да некалькіх тысяч лістоў.

— Зараз больш перавагі аддаюць алічбоўцы дакументаў, мы гэта таксама робім, але іншы раз патрэбна напачатку правесці рэстаўрацыю, — зазначае дырэктар архіва. — Алічбовавыя дакументы захоўваюцца на дысках, імі таксама могуць карыстацца ў чыгальнай зале. Яны выдаюцца замест арыгіналаў.

Дарэчы, попыт на архіўныя матэрыялы пастаянна расце. Няма такіх дакументаў, якія не былі б запатрабаваны. Усе так ці інакш выкарыстоўваюцца ў рабоце. Напрыклад, з даследчыцкімі мэтамі імі карыстаюцца эканамісты, юрысты. З дакументамі, якія тычацца будынкаў і забудовы, нярэдка працуюць архітэктары.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ВЫИГРЫВАЙ С ONLINER 31»

Настоящие правила проведения рекламной игры (далее – Правила) разработаны в соответствии с Положением о проведении рекламных игр на территории Республики Беларусь, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 30.01.2003 № 51 (с изменениями и дополнениями), определяют порядок проведения рекламной игры «Выигрывай с Onliner 31» (далее – Рекламная игра).

В настоящих Правилах нижеперечисленные термины имеют следующие значения:

Интернет-сайт Организатора – размещенный в глобальной сети Интернет сайт (интернет-ресурс), расположенный по адресу <https://www.onliner.by>.

Пользователь – физическое лицо, использующее интернет-сайт Организатора и соглашающееся с Правилами пользования ресурсом (<https://blog.onliner.by/site/rules>).

Учетная запись (профиль) – хранимая в компьютерной системе совокупность данных о пользователе сайта, необходимая для его аутентификации и предоставления доступа к его личным данным и настройкам.

«Onliner Pay» – сервис онлайн-оплаты товаров на интернет-сайте Организатора, позволяющий осуществлять оплату товаров безналичным способом с использованием валидированной (привязанной) к учетной записи (профилю) пользователя банковской платежной карточки. Сервис реализует механику безопасной оплаты. Партнерами сервиса выступают «МТБанк» и платежный сервис bePaid. Процессинговая система bePaid соответствует всем требованиям стандарта безопасности PCI DSS Level 1, который регламентирует прием, обработку и хранение карточных данных.

«Банковская платежная карточка» – платежный инструмент, обеспечивающий доступ к банковскому счету, счетам по учету банковских вкладов (депозитов), кредитов физического или юридического лица для получения наличных денежных средств и осуществления расчетов в безналичной форме, а также обеспечивающий проведение иных операций в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

1. Организатор и Заинтересованное лицо Рекламной игры
1.1. Организатор Рекламной игры является Обществом с ограниченной ответственностью «Онлайнер», юридический адрес: 220123, г. Минск, ул. Старовиленская, 100/7, 2-й этаж, зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190657494, свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом 25.06.2014.

1.2. Заинтересованное лицо Рекламной игры: Общество с ограниченной ответственностью «МИ БАЙ», юридический адрес: 220007, г. Минск, ул. Аэродромная, 125, пом. 21, зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 291478180, свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом от 26.06.2017.

2. Наименование Рекламной игры

2.1. Настоящая Рекламная игра называется «Выигрывай с Onliner 31».

3. Территория проведения Рекламной игры

3.1. Рекламная игра проводится на территории Республики Беларусь.

4. Срок начала и окончания Рекламной игры

4.1. Рекламная игра проводится с 07.11.2022 по 16.01.2023 (включая период проведения розыгрыша, вручения призов и публикацию результатов проведения Рекламной игры).

5. Цель проведения Рекламной игры

5.1. Рекламная игра проводится с целью стимулирования продаж товаров, реализуемых интернет-магазинами, размещенными в разделе сайта <https://catalog.onliner.by>, посредством онлайн-оплаты товаров с использованием сервиса «Onliner Pay».

6. Комиссия по проведению Рекламной игры

6.1. Для проведения Рекламной игры Организатор создает комиссию по ее проведению (далее – Комиссия), осуществляющую контроль за соблюдением установленных Правил.

6.2. Состав Комиссии:

Председатель Комиссии:
- Кажуро Денис Петрович, ООО «Онлайнер», директор.
Члены Комиссии:
- Голуб Герман Юрьевич, ООО «Онлайнер», заместитель директора – начальник управления коммерции;
- Ляшкевич Никита Александрович, ООО «Онлайнер», заместитель директора – начальник отдела маркетинга;
- Назаренко Лилия Александровна, ООО «Онлайнер», маркетолог отдела маркетинга;
- Мостыка Марина Алексеевна, ООО «МИ БАЙ», специалист по маркетингу.

7. Участники Рекламной игры

7.1. Участник – физическое лицо, являющееся зарегистрированным пользователем сайта <https://www.onliner.by>, приобретающее товар исключительно для личных, семейных, домашних и иных нужд, не связанных с осуществлением предпринимательской деятельности, выразившее желание принять участие в Рекламной игре на условиях, предусмотренных в настоящих Правилах.

7.2. В Рекламной игре могут принимать участие совершеннолетние граждане Республики Беларусь, а также совершеннолетние иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь.

7.3. Участниками Рекламной игры не могут быть лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, члены комиссии, супруг (супруга) таких лиц, их близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.

7.4. Каждый Участник может принимать участие в Рекламной игре неограниченное количество раз при условии выполнения требований, закрепленных в п. 8.1 – 8.2 настоящих Правил.

8. Порядок участия в Рекламной игре

8.1. Для участия в Рекламной игре Участник должен:
8.1.1. зарегистрировать на интернет-ресурсе <https://www.onliner.by> учетную запись (профиль) на заявленных администрацией сайта условиях (<https://blog.onliner.by/site/rules>);

8.1.2. подтвердить свое согласие на участие в Рекламной игре в панели управления учетной записи (профиля), при этом в специальных полях указать свои достоверные персональные данные – фамилию, инициалы либо имя и отчество (при наличии) полностью;

8.1.3. валидировать (привязать) к учетной записи (профилю) банковскую платежную карточку, которую пользователь планирует использовать для онлайн-оплаты товаров через сервис «Onliner Pay»;

8.1.4. в период с 07.11.2022 по 04.12.2022 до 23:59:59 (включительно) оформить заказ на приобретение одного либо нескольких товаров на сумму не менее чем 20 (двадцать) белорусских рублей 00 (ноль) копеек на интернет-ресурсе <https://www.onliner.by> посредством функции «Корзина» в интернет-магазине, размещенных в разделе <https://www.catalog.onliner.by>, оплатить заказанный товар

в онлайн-режиме через сервис «Onliner Pay», воспользовавшись для этих целей валидированной (привязанной) к учетной записи (профилю) пользователя банковской платежной карточкой.

8.2. Участниками Рекламной игры становятся пользователи, которые успешно выполнили приведенные выше в п. 8.1 требования, при условии что их заказ в последующем получил статус «Доставлен» в обозначенный в п. 10 настоящих Правил срок и при этом итоговая сумма приобретенного (выкупленного) пользователем товара (товаров) составит не менее чем 20 (двадцать) белорусских рублей 00 (ноль) копеек.

Статус «Доставлен» присваивается заказу пользователя в случае, когда последний фактически принял от продавца хотя бы один товар из оформленного им заказа. В случае отказа пользователя от получения заказанного товара (товаров), предоплаченные за заказ денежные средства возвращаются на банковскую платежную карточку ее держателя в установленный законодательством срок.

8.3. Каждый надлежаще совершённый и оплаченный пользователь заказ получит свой уникальный номер согласно дате и времени оформления заказа. Информация о присвоенном заказу уникальном номере будет отправлена пользователю на указанный им в процессе оформления заказа электронный почтовый ящик. Соответствующее сообщение поступит пользователю в течение 1 (одного) часа с момента оформления заказа. В случае успешного завершения процедуры приобретения товара заказ пользователя получит статус «Доставлен». Уведомление об изменении статуса заказа будет отправлено пользователю на его электронный почтовый ящик, а также данная информация будет дополнительно транслироваться в персональной учетной записи (профилю) пользователя. Такое сообщение поступит пользователю в течение 1 (одного) часа с момента вручения ему заказа продавцом.

9. Призовой фонд

9.1. Призовой фонд Рекламной игры сформирован за счет денежных средств Организатора и имущества Заинтересованного лица в размере 8819 (восемь тысяч восемьсот девятнадцать) белорусских рублей 04 (четыре) копейки.

9.2. Призовой фонд Рекламной игры:

	Наименование приза	Количество, шт.	Стоимость за ед., бел. руб.	Всего стоимость, бел. руб.	Ставка НДС, %	Сумма НДС, бел. руб.	Всего стоимость с НДС, бел. руб.
Приз	BHR5512EU Pylecos Xiaomi Vacuum Cleaner G11 (MJWXQC05XYHW)	8	980,00	7840,00	без НДС	–	7840,00
	денежные средства в размере		122,38	979,04	–	–	979,04
Итого:							8819,04

10. Порядок проведения розыгрыша призового фонда Рекламной игры

10.1. Розыгрыш призов осуществляется в 4 (четыре) тура в приведенном в таблице порядке:

Номер тура	Дата и время проведения розыгрыша	Участуют заказы Участников, выполнившие статус «Доставлен» в следующий период времени проведения Рекламной игры	Участник подтвердил свое желание принять участие в игре	Приз розыгрыша
Тур 1	18.11.2022, в 12:00	с 07.11.2022 по 13.11.2022 (23:59:59) включительно	не позднее 13.11.2022 (23:59:59)	«Приз» всего 2 (два) приза
Тур 2	25.11.2022, в 12:00	с 14.11.2022 по 20.11.2022 (23:59:59) включительно	не позднее 20.11.2022 (23:59:59)	«Приз» всего 2 (два) приза
Тур 3	02.12.2022, в 12:00	с 21.11.2022 по 27.11.2022 (23:59:59) включительно	не позднее 27.11.2022 (23:59:59)	«Приз» всего 2 (два) приза
Тур 4	09.12.2022, в 12:00	с 28.11.2022 по 04.12.2022 (23:59:59) включительно	не позднее 04.12.2022 (23:59:59)	«Приз» всего 2 (два) приза

Розыгрыш призового фонда будет проводиться в присутствии Комиссии по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Старовиленская, 100/7, 2-й этаж, ООО «Онлайнер».

10.2. Розыгрыш проводится среди Участников, надлежаще выполнивших условия участия в Рекламной игре, в соответствии с требованиями настоящих Правил.

11. Порядок проведения розыгрыша призового фонда и определения Победителей Рекламной игры

11.1. До момента проведения розыгрыша призов в каждом из туров Рекламной игры Комиссия формирует Список Участников Рекламной игры, успешно выполнивших все условия настоящих Правил. Список формируется по дате и времени оформления Участниками заказов. Каждый такой заказ получит свой порядковый итоговый номер, который является участвующим в соответствующем розыгрыше Игровым кодом. Нумерация Игровых кодов в Списке начинается с 1 (единицы).

11.2. Список включает в себя следующую информацию о дополнительных к розыгрышу Участниках: Игровой код Участника; номер заказа; дату и время оформления заказа; дату и время присвоения заказу статуса «Доставлен»; дату и время, когда Участник подтвердил свое желание принять участие в Рекламной игре; фамилию, инициалы либо имя и отчество (при наличии) Участника полностью.

11.3. Для проведения розыгрыша используется лототрон, состоящий из одной секции, и набор шаров в количестве 10 штук с номерами от 0 до 9.

11.4. Определение выигрышных Игровых кодов получателей призов происходит путем их формирования списка направо из номеров шаров, поочередно извлекаемых из секции лототрона. Каждый розыгрыш начинается с определения первого разряда Игрового кода победителя шара.

11.5. Первый разряд Игрового кода победителя определяется следующим образом: в секцию лототрона загружаются шары с номерами от 0 до 9, соответствующей первому разряду зарегистрированного Игрового кода. Шары перемешиваются, и из секции лототрона извлекается шар, номер которого определяет цифру первого разряда выигрышного Игрового кода. Номер шара вносится в протокол.

Далее в сектор лототрона загружаются те номера шаров, которые существуют по сверенному списку Игровых кодов в соответствующем разряде. Шары перемешиваются, и из секции лототрона извлекается шар, номер которого определяет цифру

соответствующего разряда выигрышного Игрового кода. Номер шара вносится в протокол.

Для определения последующих разрядов выполняются те же действия. Номера шаров вносятся в протокол.

11.6. Выигрыш призов в розыгрыше считается Игровой код Участника, определенный согласно п.п. 11.3–11.5 настоящих Правил, и следующий 200 (двухсотый) за ним в Списке, в количестве 1 (одного) Игрового кода. В каждом туре разыгрывается 2 (два) приза.

В случае если выигрышный Игровой код Участника попадает на конец Списка, дальнейшее исчисление Игровых кодов продолжается с начала Списка.

11.7. Результаты каждого розыгрыша фиксируются в соответствующем протоколе, который подписывается всеми присутствующими членами Комиссии.

12. Сроки и порядок уведомления Победителей о результатах розыгрыша призов Рекламной игры

12.1. Организатор в течение 7 (семи) календарных дней с момента проведения розыгрыша уведомляет Победителя о выигрыше письмом, направленным на электронную почту, указанную Победителем при создании и оформлении заказа. Организатор также вправе дополнительно уведомить Победителя любым удобным ему способом: посредством SMS-рассылки на номер мобильного телефона, звонком по телефону и др.

13. Порядок получения выигрышей

13.1. Для получения приза Победители должны явиться не позднее 16.01.2023 (включительно) по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Старовиленская, 100/7, 2-й этаж, предварительно связавшись с Организатором по номеру многоканального телефона + 375 (29) 514 35 24.

13.2. Получить приз можно с понедельника по пятницу с 10.00 до 17.00 (исключительно составяют приходящиеся на официальные праздники дни), а также в субботу 14.01.2023 с 10.00 до 13.00. При получении приза Победитель предъявляет документ, удостоверяющий личность (паспорт – для граждан Республики Беларусь; вид на жительство в Республике Беларусь – для иностранных граждан и лиц без гражданства).

Победитель при получении приза письменно подтверждает факт его получения, заполняет все необходимые документы, предоставляемые Организатором, связанные с получением приза.

13.3. В случаях невозможности связаться с Победителем для уведомления о выигрыше указанными в п. 12.1 способами; неявки Победителя за получением приза в определенный в п. 13.1 срок; указания недостоверных персональных данных в панели управления учетной записи пользователя на интернет-сайте Организатора; непредоставления Организатору сведений и документов, необходимых для получения приза; письменного отказа от получения приза либо отказа от подписи в документах, подтверждающих передачу приза, – Победитель лишается права на получение приза. В этих случаях приз остается в распоряжении Организатора и может быть использован им по собственному усмотрению.

13.4. В соответствии с главой 18 Налогового кодекса Республики Беларусь Организатор выступает налоговым агентом и при вручении Победителю выигрыша обязан удержать у последнего причитающиеся денежные средства в качестве уплаты подоходного налога с получателя приза.

13.5. Расходы, связанные с проездом Победителя к месту получения приза, Организатором не возмещаются.

13.6. Приз не подлежит замене. Выплата денежного эквивалента приза не осуществляется.

13.7. Приз не подлежит выдаче победителю иначе как в порядке, предусмотренном настоящими Правилами.

14. Информация о Рекламной игре, публикация правил Рекламной игры

14.1. Правила подлежат опубликованию до начала проведения Рекламной игры в газете «Звязда» и на сайте Организатора – <https://www.onliner.by>.

14.2. Результаты Рекламной игры будут опубликованы в срок до 10.01.2023 (включительно) в газете «Звязда» и на сайте Организатора – <https://www.onliner.by>.

14.3. Информация о правилах и условиях участия в Рекламной игре можно получить на сайте Организатора – Onliner.by (<https://b2bblog.onliner.by>), а также по номеру многоканального телефона: +375 (29) 514 35 24. Звонок платный, в соответствии с тарифами операторов электросвязи, услугами которых пользуется Участник.

15. Общие условия Рекламной игры

15.1. Участие в рекламной Игре предполагает ознакомление и полное согласие Участника с настоящими Правилами, принятие на себя обязательств по соблюдению всех условий и требований. Несоблюдение Участником требований настоящих Правил признается как его отказ от участия в Рекламной игре.

15.2. Факт участия в Рекламной Игре означает, что ее Участник соглашается с использованием его персональных данных в публикациях, связанных с опубликованием результатов Рекламной игры в газете «Звязда» и на сайте Организатора – <https://www.onliner.by>.

15.3. Организатор вправе отстранить Участника от участия в Рекламной игре, отказав в выдаче приза при нарушении последних требований настоящих Правил.

15.4. Ответственность за достоверность сведений, персональных и иных данных возлагается на Участника.

15.5. Организатор не несет ответственности за работу сети Интернет при ее использовании Участником (например, за работу компаний, предоставляющих услуги по подключению к сети Интернет Участника), операторов сотовой подвижной электросвязи и организаций, оказывающих услуги интернет-эквайринга (плохое соединение с оператором, отсутствие интернет-эквайринга и т. д.) и почтовых сервисов (несвоевременная доставка электронных сообщений и т. д.).

15.6. При наличии споров между Организатором и Участником Рекламной игры они разрешаются в установленном законодательством Республики Беларусь порядке.

15.7. Претензии по вопросам проведения Рекламной игры принимаются Организатором по адресу: Республика Беларусь, 220123, г. Минск, ул. Старовиленская, 100/7, 2-й этаж, а также посредством электронной почты – game31@onliner.by.

Свидетельство № 4253 о государственной регистрации Рекламной игры выдано 20 октября 2022 года Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Спорт-тайм

ВЕРА ЛАПКО — ПЕРАМОЖЦА МІЖНАРОДНАГА ТУРНІРУ

У традыцыйным аглядзе прадстаўляем самыя цікавыя спартыўныя навіны

ГЕРАІНЯ ТЫДНЯ. Беларуская тэністка Вера Лапко стала пераможцай турніру ITF у славацкай Трнаве з прызавым фондам \$25 тысяч. У вышэйшым паядынку яна абыграла чэшскую тэністку Люцыю Гаўлічкову. Вынік сустрэчы — 4:6, 7:6 (7:1), 6:2.

Тытул у Славакіі стаў для Веры першым з 2018 года ў адзінчым разрадзе на турнірах ITF і сёмым у прафесійнай кар’еры.

КАМАНДА ТЫДНЯ. На пляцоўцы Рэспубліканскага дзяржаўнага вучылішча алімпійскага рэзерву завяршыўся першы этап Маладзёжнай валебольнай лігі Расіі сярод дзяўчат. У апошнім матчы тура жаночая юніёрская зборная Беларусі ў трох сэтах абыграла «Ліпецк-2» (25:20, 25:23, 25:21). Да гэтага беларускі двойчы аказаліся мацнейшымі за каманду Ліпецка (3:0, 3:0), а таксама абмяняліся перамогамі з «Туліцай-2» (3:2, 0:3). Пасля чатырох паядынкаў сезона ў актыве нашых юніёраў 8 ачкоў, на гэты момант беларускі ідуць чацвёртымі сярод 14 каманд Маладзёжнай валебольнай лігі.

Наступныя матчы ў турніры беларуская каманда правядзе з 17 да 20 лістапада ў Ніжнім Ноўгарадзе. Сапернікамі нашых дзяўчат на другім этапе МВЛ стануць пецярбургская «Ленінградка-2» і «Лакаматыв-ЗШОР» з Калінінграда.

МЕДАЛІ ТЫДНЯ. Беларускія канькабежцы паспяхова выступілі на першым этапе Кубка Расіі, які праішоў у Каломне. У мужчын на дыстанцыі 1000 м перамог беларус Ігнат Галавацкі, які паказаў вынік 1 хв. 09,87 сек.

Ён таксама заняў трэцяе месца на дыстанцыі 500 метраў. Кацярына Слоева — сярэбраны прызёр на дыстанцыі 1500 метраў. Беларусі таксама заваявалі два залатыя медалі ў камандных спаборніцтвах. Віктар Рудэнка, Ягор Дамарацкі і Яўген Болгаў сталі найлепшымі ў мужчынскім забегу на 8 кругоў. У жанчын Кацярына Слоева, Яўгенія Вараб’ёва і Ганна Дамарацкая перамаглі ў камандным спрынце. Таксама Яўгенія Вараб’ёва, Ганна Дамарацкая і Ганна Кавалёва заваявалі «золата» ў забегу на 6 кругоў. Ігнат Галавацкі, Арцём Чабан і Яўген Гагіёў — таксама сталі пераможцамі каманднага спрынту. А Ілья Пятроў, Уладзіслаў Запойкін і Віктар Рудэнка — занялі другое месца гэтага забегу.

У стартавым этапе Кубка Расіі ўзялі ўдзел больш за 180 беларускіх і расійскіх спартсменаў.

КАМБЭК ТЫДНЯ. Беларускі спецыяліст Аляксандр Андрэеўскі папоўніў трэнерскі штаб хакейнага мінскага «Дынама», паведамілі ў прэс-службе сталічнага клуба. Раней спецыяліст ужо працаваў у клубе: менавіта ў «Дынама» Андрэеўскі пачаў трэнерскую кар’еру ў сезоне-2006/07. Пасля гэтага ён працаваў у маладзёжнай зборнай

Беларусі і «Гомелі», а ў 2009 годзе ўзначаліў «Дынама» падчас рэгулярнага чэмпіянату. У далейшым спецыяліст двойчы кіраваў трэнерскім штабам «зуброў», а таксама дапамагаў Марэку Сікоры і Кары Хейкіля. Менавіта пад кіраўніцтвам Андрэеўскага мінчане сталі ўладальнікамі Кубка Шлэнгера-2009. Акрамя таго, Андрэеўскі працаваў галоўным трэнерам у клубах КХЛ «Адмірал» (2015-2018 і 2021-2022), «Сібір» (2018-2019) і «Сочы» (2019-2021).

ПОСПЕХ ТЫДНЯ. У Якуцку завяршыўся міжнародны турнір на вольнай барацьбе памяці Дзмітрыя Коркіна з удзелам беларускіх спартсменаў. Прадстаўнікі Беларусі заваявалі адзін залаты, адзін сярэбраны і два бронзавыя медалі. Пераможцам у вагавой катэгорыі да 57 кг стаў Арыян Цютрын, у гэтай жа вазе на трэцюю прыступку п’едэстала падняўся Дзмічч Батамункуеў. Яшчэ адну «бронзу» камандзе прынёс Андрэй Бекранёў (да 61 кг), а ў катэгорыі да 97 кг «себрабро» далася Аляксандру Гушыну. Усяго нацыянальную каманду Беларусі на вольнай барацьбе прадставілі 11 атлетаў.

У спаборніцтвах, прымеркаваных да 100-годдзя ўтварэння Якуцкай АССР, узялі ўдзел больш за 190 спартсменаў з 13 краін, якія разыгралі медалі ў 10 вагавых катэгорыях. На турніры выступілі чэмпіёны і прызёры Алімпійскіх гульняў, а таксама пераможцы чэмпіянату і Кубка свету.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота з адкрытых крыніц.

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра ў 9.37.
Месяц у сузор’і
Вадзілава.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.09	17.36	9.27
Віцебск —	8.03	17.22	9.19
Магілёў —	8.00	17.26	9.26
Гомель —	7.52	17.27	9.35
Гродна —	8.24	17.52	9.28
Брэст —	8.20	17.57	9.37

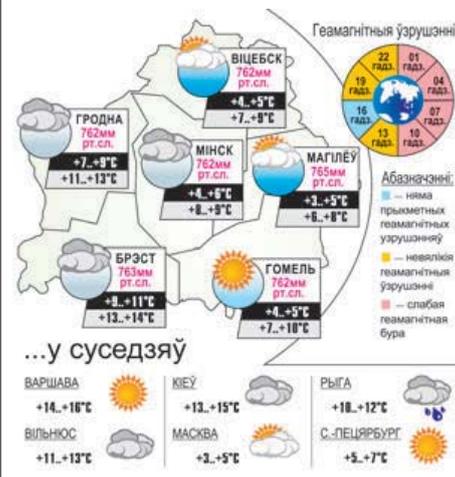
Імяніны

Пр. Клеапатры, Івана, Сяргея.
К. ДЗЕНЬ УСІХ СВЯТЫХ.

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Ледзь не назваў жонку імем палюбоўніцы... Купіў кошку, назваў Машкай! Усё супер! Увечары прыходжу дадому, жонка шчанюка купіла, назвала Ашотам... Сяджу куру...

— Ды так, цікава, калі ў прыроды выхадны...

Учора суп быў сённяшні, а сёння — учарашні. Ні як не супадзе.

— А я ведаю, чаму вы так незадаволены сэрвісам на нашым курорце.

— Скажыце, а калі ў вас дзень нараджэння?

— І чаму?

— А вам навошта?

— Ды проста вы не п’яце...

Даты	Падзеі	Людзі
1 ЛІСТАПАДА	публіцыстыкі «Гарызонты сельскіх педагогаў: Цыдулкі дырэктара школы». Выступаў і як сатырык.	2002 год — прайшла ўрачыстая цырымонія закладкі і пачатку ўзвядзення новага будынка Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.
1632 год — на ініцыятыве кіеўскага мітрапаліта Пятра Магілы створана Магілёўская праваслаўная епархія — як адзіная праваслаўная епархія Беларусі ў межах сучаснай Беларусі з кафедрой у Магілёве.	1512 год — упершыню наведвалінікі змаглі ўбачыць роспіс збору Сікстынскай капэлы ў Ватыканскім палацы ў Рыме. Мікеланджэла Буанарці, вялікі італьянскі скульптар, жывапісец, архітэктар, аддаў гэтай працы амаль два гады.	1520 год — у час свайго кругасветнага падарожжа Фернан Магелан адкрыў праці (пазней названы ў яго гонар Магеланавым), які раздзяляе архіпелаг Вонгненая Зямля і кантынентальную Нідэрланды Амерыку.
У сярэдзіне XVIII ст. на некалькі гадоў Магілёўскай кафедрой завалодалі ўніты. У 1755 годзе была зроблена спроба яе закрыцця, але дзякуючы намаганням епіскапа Георгія Каніскага епархія была захавана. У Магілёве і Мсціславе былі адкрыты царкоўна-археалагічныя музеі. Тут таксама дзейнічалі Магілёўская духоўная семінарыя і Мсціслаўскае духоўнае вучылішча. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 года Магілёўская праваслаўная епархія моцна пацярпела ад рэпрэсій. Напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны ў межах епархіі не засталася ніводнага дзейнага храма і манастыра.	1570 год — стыхійнае бедства, якое адбылося на ўзбярэжжы Нідэрландаў. Упершыню за ўсю гісторыю паводак у Нідэрландах была зроблена спроба папярэдзіць жыхароў — рацінай 1 лістапада 1570 года бергенскі гарадскі савет распаўсюдзіў папярэджанне аб «выключна моцнай паводцы». Аднак гэта не далапагало пазбегнуць шматлікіх ахвяр. Праціглы шторм падняў ваду на значную вышыню. Хвалі былі зламаныя плаціны на ўсім узбярэжжы краіны. Вынікам гэтага сталі вялізныя паводкі і вялікі разбурэнні. Агульна колькасць загінуўшых — больш за 20 тысяч чалавек.	1800 год — Джон Адамс стаў першым з прэзідэнтаў ЗША, хто стаў пражываць у Выканаўчым асабняку, які пазней быў перайменаваны ў Белы дом.
1868 год — нарадзіўся (в. Казьняны, цяпер у Шумлінскім раёне) Дзмітрый Іванавіч Даўгала, беларускі гісторык, археограф, крынізназнаўца. Працаваў у Віцебскім і Віленскім цэнтральных архівах старажытных актаў. З 1912 года — старшыня Віленскай археографічнай камісіі, дырэктар бібліятэкі АН Беларусі, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі АН БССР. Аўтар прац па гісторыі гарадоў перыяду феадалізму, удзельнічаў у выданні «Гісторыка-юрыдычных матэрыялаў...» і «Актаў Віленскай археографічнай камісіі», адзін са складальнікаў «Гісторыі Беларусі ў дакументах і матэрыялах».	1800 год — Джон Адамс стаў першым з прэзідэнтаў ЗША, хто стаў пражываць у Выканаўчым асабняку, які пазней быў перайменаваны ў Белы дом.	1993 год — заснаваны Еўрапейскі саюз.
1903 год — нарадзіўся (в. Лабоковічы, цяпер у Крычаўскім раёне) Кузьма Венядзіктавіч Кісялёў, дзяржаўны дзеяч Беларусі. З 1937 года — наркам аховы здароўя БССР, старшыня СНК, нам. старшыні СНК і міністр замежных спраў рэспублікі (да 1966 г.). У 1966—1977 гадах — саветнік Савета Міністраў Беларусі.	ПЯТРО ГЛЕБКА: «Малюнкi бацькаўскай зямлі! Нічым вас з памяці не сцерці».	
1937 год — нарадзіўся (в. Петрыцкае Брагінскага раёна) Уладзімір Міхайлавіч Верамейчык, беларускі паэт. Аўтар зборнікаў вершаў, кнігі		